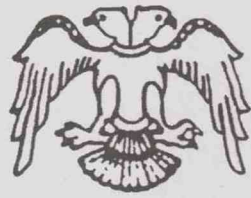

Fikirler - 98

1933

TÜRK TARİH KURUMU KÜTÜPHANESİ
SÜRELİ YAYINLAR

KAYIT NO: 50376.96

ADI: Fikirler

CİLT:

SAYI: 98

YIL: 1933

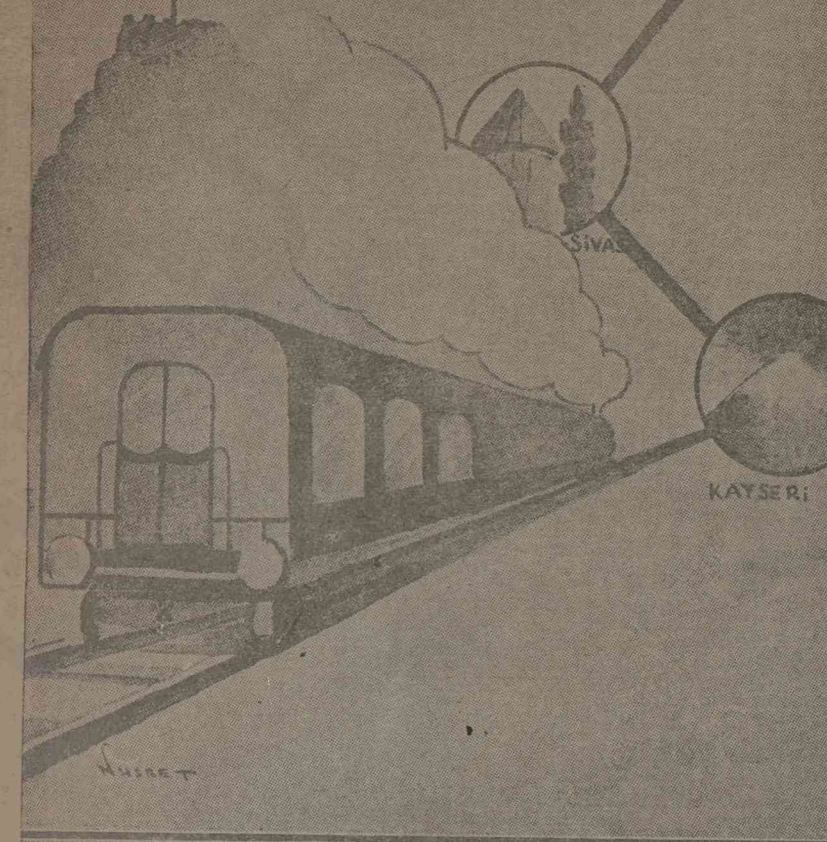
Fikirler

T.C. MAARİF VEKÂLETİ

SEYYAR

TERBİYE

SERGISİ
1933

Sahibi : A. Hikmet

Müdürü M. Rahmi

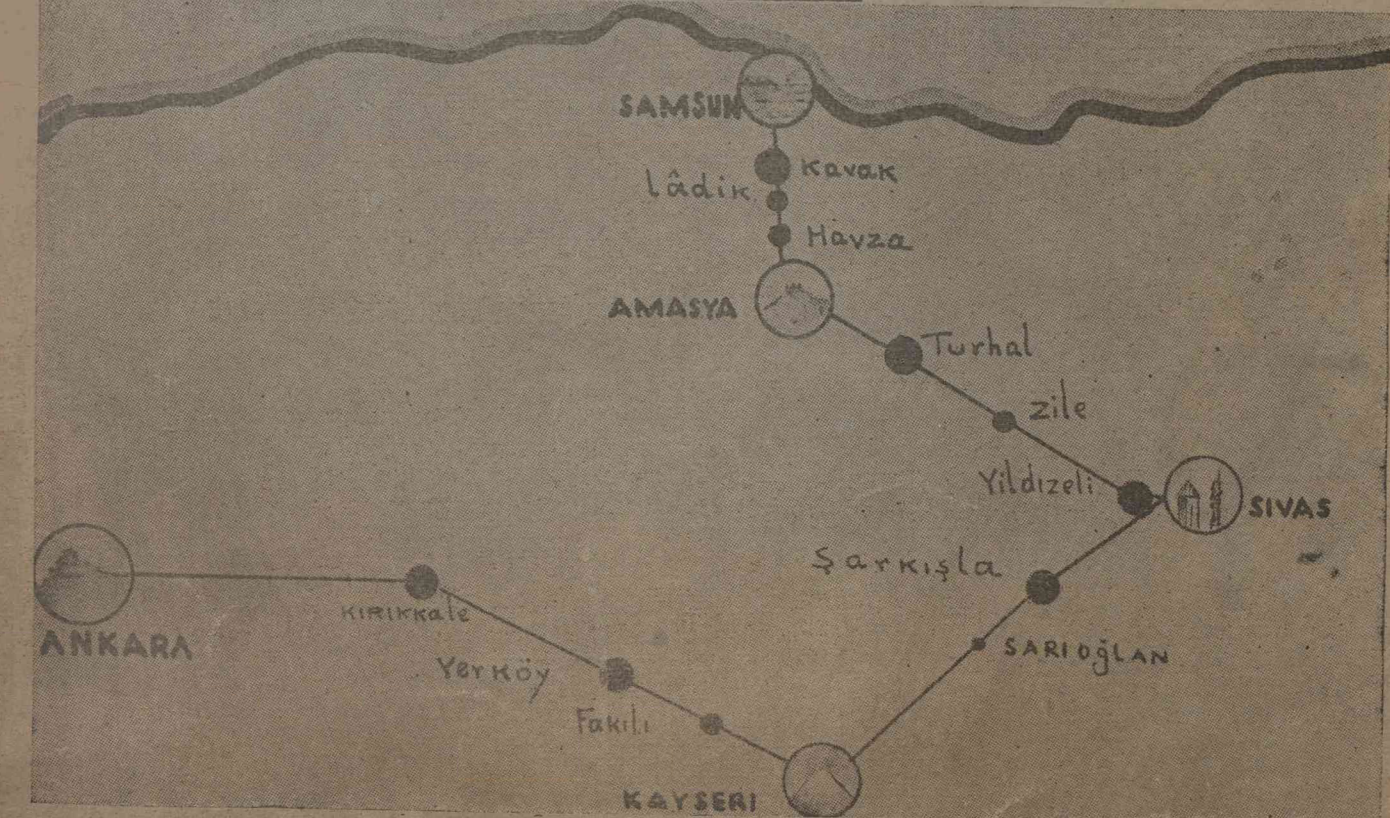
Yıl : 5

Sayı : 98

1 Temmuz 1933

İçindekiler

Seyyar Sergi Münasebetile Terbiye seferberliği	Asım İsmet
Seyyar Terbiye Sergisi Bize Büyük Ümitler Veriyor.	Behzat Arif
Seyyar Terbiye Sergisi Terbiye ve Tedriste Talebe ve Meslek Terbiyesi	Ferit Oğuz
(Sergi Konferanslarından)	I. Hakkı
Seyyar Terbiye Sergisi Bizim Yirmidört Saatimiz	B. Asaf
(Seyyar Terbiye Sergisi Hatıraları)	Sadri Etem
Bizim Yirmidört Saat içinde Sadri Etem. (Sergi Hatıraları)	Ferit Oğuz
Halk Terbiyesi ve İlkmeç-tep Mualliminin Rolü	***
(Sergi Konferanslarından)	***
Seyyar Terbiye Sergisinde İlkmeç Mes'elesi	***
Türkiye Maarifinin Gayeleri	R. Ş.
(Sergi Konferanslarından)	F. Oğuz
Terbiye sergisinde İzmir Lüzumlu Bir İzah	***

Fikirlerin Seyyar Terbiye Sergisi Sayısı

FİKİRLER

Cilt : 5

1 Temmuz 1933

Sayı : 98

Özgeçmiş Mektebinin Yüksek İdealistlerinden
Sevgili Vekilimiz Dr. Reşit Galip Bf.

5037696
1933, 98

Hediye = Türk Tarih Kurumu, 2024 100 TL

FİKİRLER

Cilt : 5

1 Temmuz 1933

Sayı : 98

Özge İnkişap Mektebinin Yüksek İdealistlerinden
Sevgili Vekilimiz Dr. Reşit Galip Bf.

5037686
1933

Hediye: Türk Tarih Kurumu, 2024, 100 TL

Müşahabe :

Seyyar Sergi Münasebetile Terbiye Seferberliği

Yazan : Asım İsmet

iki ay evvel gazetelerde şu havadisı okuduk: Maarif Vekâleti Ankaradan Samsuna kadar olan istasyonlarda teşhir edilmek üzere bir seyyar sergi hazırlamıştır. Bir iki hafta sonra da serginin yola çıktığını haber aldık. Bu hazırlanış telgrafı ve yola çıkış haberi yevmi gazeteler süfunlarında diğer havadisler kabilinden intişar etti. Buna ise hakikî çehresini gösteren bir kıymet vermek lâzımdı. Bu sergi üç vagondan ibaret bulunuyordu. Fikirlerin bu nüshasında tafsilâtını okuyacağınız şekilde tesbit edilmiştir. Başında Reşat Şemsettin Bey gibi derinliklere inen bir mütefekkir terbiyeci, doktor Celâl Bey gibi mesleğe şeref veren bir mütehasıs; İsmail Hakkı Bey gibi bulunduğu vazifeye kıymet ve şeref veren bir artist bir teknikçi; Sadri Etem Bey gibi yükeek bir muharrir; Hayrullah Bey gibi kıymetli bir muallim ve arkadaşlarımızdan ilk tedrisat müfettişi Ferit Oğuz Bey bulunuyordu. Kendi sahalarında ağırlıkları şereflerini teşkil eden bu arkadaşlar buket yapılmış muhtelif çiçekler gibi hüviyet ve gayelerini birleştirmiş, anlaşılmış bir arkadaşlık heyecanile sergiye muvaffakiyet yolları açmıştır. Sergi tam kırk beş gün istasyondan istasyona giderek, artan bir alâka ile mütemadiyen ziyaretçilerini değiştirerek terbiye ve tedris noktasından karşısına çı-

kan muallim için canlı bir rehber, içtimai cepheden dağıttığı kitaplarla, gösterdiği levhalarla büyük kitlenin dert ve kurtuluşu ile içten alâkadar bir doktor vaziyetine geçmiştir. Ferit Oğuzun Halkevinde bir buçuk saat süren konuşmasında büyük kitle ile olan temas cereyanlarının heyecanlı, hazin ve müessir sahnelerini yaşadık. Bu sahneler derin ve düşündürücüdür.

Ferit Oğuz Bey heyecanlı bir sesle diyordu ki "uzun çalışma gününden sonra gecenin gelmesiyle vagonlarımızda hüviyetlerimiz içine gömüldüğümüz zaman yalnızlık ve sessizlik içinde bazan birdenbire vagon kapısının çalındığını duyar kapıyı açınca yorgun ve terli bir amele yüzünün biraz mahcup ve yalvaran bir sesle bize şöyle hitap ettiğini görürdük:

— Siz kitap tevzi ediyormuşsunuz derdi, işçi olduğum ve uzak yerde çalıştığım için gündüz buna yetişemedim. Şimdi haber aldım ve hemen buraya geldim. Bana da verir misiniz?...

İçkinin insanı küçülten ve düşüren mahiyetini teşhir eden levhaları büyük hayret ve tahassüsle seyreden itiyatlı bir ayyaş varlığının fena bir surette sarıldığını görünce şuuru ile itiyatlarının şiddetli savaşını duymuş ve büyük bir ağrı duyarak derhal doktora giden uzviyetinin

bir yerinde bir hasta gibi tekrar sergiye gelerek

— Ben içkinin bu kadar öldürücü ve küçültücü tesirini bilmiyordum, bundan kurtulmak istiyorum, diyor. Sonra büyük bir sibir kaynaşması içinde bağırarak ve yalvaran bir sesle elindeki rakı şişesini kaldıracak:

— Fakat vazgeçemiyorum, beni bundan kurtarınız, beni bundan uzaklaştırınız, nasıl kurtulacağımı bildiriniz, çaresini bulunuz.

Diyor ve yalvarıyordu.

Hayatın ve bilgisizliğin yumruğu altında ezilen işçinin gecenin yalnızlığını yaran bir hızla seyyar sergiye koşarak kitap istemesinde bütün büyük Türk yığının heyecanı ve isteği vardır. Ruhیات noktai nazarından bunun derin manası ise bu harekete halk kitabı seymez diyenlere karşı belâğ bir cevap var. Sonra da bu gelişte yükselmek isteyen, bilgisizliğin esaretlerinin esaretini anlayan, insanların karşılıklarına çıkan fırsatlardan istifadeye ve kendilerine uzanan kurtarıcı eli aynı sevgi ile sıkmağa âit hazin bir koşuş var.

Şişeyi elinde tutan nasırlı ruhlu ayyaşın sesinde ise denize düşerek kurtulmak isteyen bir insanın telâş ve kendini saran en kötü ruhî ve uzvî hastalığa karşı hüviyetinin isyanı görülür.

Seyyar Terbiye Sergisi Bize Çok Büyük Ümitler Veriyor

Yazan : Behzat Arif

Bundan beş altı ay evvel radyoda beni imrendiren bir konferans dinlemiştim. Bu konferans komşumuz Rusyada senelerdenberi işliyen seyyar terbiye trenlerine aitti.

Merkezden uzak küçük bir kasaba veya köyden geçen bir tren orada bir kaç vagon bırakıyor. Bunlardan birisi seyyar bir kütüphanedir. Bir diğeri gezici bir müzedir. Üçüncüsü ray üzerine dolaşan küçük bir gazete

matbaasıdır. Ve her vagonun faaliyeti salahiyyetli kimseler tarafından idare edilmektedir.

Muallimler vardır: halka kitap dağıtır, konferanslar verir, müzeyi gezdirirler. İnkilâbın ne yapacağını, ne yapmak istediğini gösterirler. Bu işte vatandaşlara düşen vazifeyi anlatırlar. Bilmeleri lüzumlu olan şeyleri onlara öğretirler, ziraî, fennî, sinai, sıhhi bilgilerini genişletirler.

Öte taraftan, seyyar matba-

anın adamları, gezici gazeteciler de kasabaya, köye dağılıyorlar. Halkın nasıl çalıştığını, neye ihtiyacı olduğunu araştırıyorlar. Şimdiye kadar belki muntazam gazete yüzü bile görmeyen küçük kasabanın, köyün veya muntakaım şimdi bir müddet için yerli gazetesi olacak, vatandaşlar orada isteklerini ve dileklerini yazacak, işlerine yarıyacak öğüt ve bilgileri bulacaklardır. Yarın da, seyyar tren raporları merkeze gittiği zaman, hükûme-

yor. Bu iki insan eski rejimin bize devrettiği büyük kitlenin iki ıstıraplı mümessili ve hassasıdır. Her ikisi temsil ettikleri sınıf namına yeni rejimden sıhhat ve hayat bekliyor. Ve yeni rejim de sergisi ile bunlara sıhhat ve hayat vermeğe başlamış bulunuyor.

Seyyar terbiye sergisi inkilâpçı vekâletimizin inkilâp yolunda yaptığı muvaffakiyetli hamlelerin en büyük ve en yükseklerinden biridir. Bundan dolayı bunu düşünüp hazırlayanları ve yüksek Vekilimiz Reşit Galip Bezefendiye saygı ile tebrik etmek lâzımdır.

Bu öyle bir harekettir ki, temadisi bütün memleket içinde başka manalar ifade eden büyük ve yüksek hareketler meydana getirecektir. Biz şarka ve şimale giden bu üç vagon içinde bütün telâkki ve zihniyetin ifadesini hörüyoruz. Anadolu asır-

lardanberi kavimlerin şarktan garba garptan şarka dolaştığı bir sahnedir. Fakat bu kuvvetlerin akışında kurtarıcı bir maksat ve yükseltici bir hamleden ziyade ezici ve kahredici bir gaye vardı. Eski rejim halktan aldığı kuvveti halkın aleyhine kullanabilmek suretile yaşıyabiliyordu. Bir yere kuvvet gönderdiği zaman ezmek ve yakmak için gönderiyordu. Türk cemiyetinde ve Türk bilgi tarihinde ilk defadır ki şarka zahiren küçük ve fakat içi büyük ıztırap dindirici, aydınlatıcı, yol gösterici ve kurtarıcı bir bilgi, sıhhat ve hayat kafilesi sevk edilmiş oluyor. Bu hareket yeni rejimin seferberliğidir. Bu kafile de pişdardır, arkası gelecektir.

Bunun içine ve bir köşesine sıkışan İzmir köşesinin mana ve mahiyeti ise İzmir mesaisini orada çalışan muallim arkadaşın nazarları önünde sermekten zi-

yade bir minnettarlığı millî ve insanî borcunu edadır. İzmir işgalin acı yumruğu altında inlerken o ilk kurtarıcı sesi "İzmir köşesinin dolaştığı yerlerde duymuştu". İzmirli kurtaranlar belki bugün, İzmir köşesinin bulunduğu aynı köşeye sıkışarak sessiz bir kahramanlık ve mert bir ruhla İzmir için canlarını vermişlerdir. İzmir bu defa borcunu ifa için aynı köşeyi uğrunda can verenlerin ahfadına bilgi ve hayat verecek bir mukabelede bulunmak cesaretinde bulunuyor. Bu hususta arzumuz kuvvetimizdir.

Vekâletin giriştiği bu yeni hamlede her muallim bunun desteği olacaktır. Çünkü her dolaşacak kafilede memleketin yükselmesini isteyen ve ona kendini verenlerin ruhlarının bir parçası bulunacaktır.

Kendini büyük bir davaya veren bir insan için bundan büyük hangi mükâfat ve hareket vardır.

Asım İsmet

gezilen mintakanın ihtiyaçlarını daha iyi kavrayacak, ne yapmak icap ettiğini öğrenecektir.

Beni imrendiren konferansın hulasası bu idi. Çok geçmeden, Maarif Vekâletimizin seyyar bir terbiye treni hazırladığını haber aldığım zaman, bu terbiye seyahatinin tafsilatını ne kadar merakla takip ettiğimi takdir edersiniz. Bu hayırlı işin emekçileri arasında bulunan arkadaşım Ferit Oğuz Beyin yazılarından, ve sonra şifahi izahatından öğrendim ki Türkiye'de, halkımız için çok faydalı, çok inkişafa müsteit yeni bir terbiye makinası kurulmuştur. Genç ve çalışkan Maarif Vekili-mize bunun için teşekkür etmeliyiz.

Seyyar terbiye sergisinin tafsilatını verecek değilim. Bunu sergiye iştirak eden arkadaşlarımızın yazılarında bulacağız. Yalnız bu teşebbüsün esasları üzerinde durmak isteriz. Bizim anlayışımıza göre güdülen maksat iki taraflıdır: Muallimi, mektebi, müzeyi, sinemayı, kütüphaneyi merkezden uzak yaşayan muhitin, köyün ve köylünün ayağına getirerek halkın bilgi ufuklarını genişletmek, öğrenmek ve okumak hevesini artırmak, ona memleketinde neler yapıldığını, nasıl çalışıldığını ve kendisinin de nasıl çalışması doğru olacağını göstermek; ve aynı zamanda memleketin en münevver sınıfı olan muallimlerin gözüyle vatanın en uzak köşelerinin bile ihtiyaçları üzerinde durmak.

Bizim seyyar sergimiz ilk adımda bu gayelere ulaşmıştır. Gezilen yerlerdeki muallim arkadaşların sergiye alâka göstermeleri pek tabii idi. Bundan ve büyük muallim ailesinin, bilgi ordusunun fertleri arasındaki temasın mesleki ve milli faydalarından bahsetmeği lüzumsuz görüyorum. Bu nüshada hiç şüphesiz salâhiyet sahibi kalemlerin

buna dair kıymetli yazılarını okuyacağız.

Bizce en mühim nokta halkımızın, köylülerimizin, kadın, erkek, büyük küçük, sergiye gösterdikleri alâkadardır. Anneler çocuk bakımına, aile hıfzıssıhhasına ait kitaplar istemişler, çiftçiler ziraata ait bilgilerini kuvvetlendirecek eserler aramışlar, hatta fabrika işçileri kendi sanatlarına ait teknik kitapların sergi kütüphanesinde bulunmasına teessüf etmişlerdir. Demek oluyor ki bu halk zannedildiği kadar geri değildir, bilgiye susamıştır. Çok okumuyorsa, okumak vasıtasını; çok öğrenmiyorsa, öğreticileri yanbaşı bulmadığı içindir.

Sergiyi erkekten çok kadın ziyareti etmiştir. Hâlâ birçok yerlerde yüzü kapalı olan, dünyaya tek gözle bakan Anadolu kadınının hakiki «émancipation» (azatlaşma) gününün uzak olmadığına bundan daha iyi delil olur mu? Bu Türk kadınları tek gözlerle serginin, müzenin levhalarını hecelemişler, okumuşlardır. İşte millet mekteplerinin ermeğe başlayan tatlı yemişleri. Yarın bunlar yalnız levhaları değil, ellerine verilen kitapları okuyacak ve anıyacaklardır.

Sergi bu kitaplardan on binlerce dağıtmıştır, 10.000 kitap! Bu kadar basılmış yaprağı ilk defa olarak bir arada gören köylülerimiz için ne kadar çok! Fakat, yazık ki, ihtiyaç karşısında ne az! Muallimlerimiz bu kitapları, ziyaretçilerin kalabalığı azaldıktan sonra el altından, gizli gizli dağıtmağa mecbur kalmışlar. Çünkü her gören istiyor. Ve kitap arıyana kitap verememekten daha acıklı bir şey — bilhassa bir muallim için — olabilir mi?

Hem ne kitabı, biliyor musunuz? Halkın okuma zevkini okşamak için, sergide Halk ede-

biyatından bir iki eser de bulundurulmuş: Aşık Garip, Aşık Kerem gibi. Köylü bunları mı istedi sanıyorsunuz? Köy annesi Aşık Garibi elile itip « Çocuk Bakımı » nı istiyordu. Çiftçi, ziraat hastalıklarıyla mücadele yolunu gösterecek kitap arıyordu.

Bütün bu vatandaşlar hastalıklardan korunmaya, iyi mahsul almaya, güzel çalışmaya dair konferanslar dinlediler. Veremin, frenginin, sıtmanın safhalarını ve tahribatını projeksiyon vagonunun beyaz perdesi üzerinde takip eylediler. Bilhassa Cumhuriyetin maarif sahasında, memleketin umranı ve halkın refahı sahasında neler yaptığını, serginin küçük müzesinde takip edebildiler. Gördüler ki evvelce mektepsiz bırakılan Türk köyü bugün gittikçe mektepli bir köy oluyor. Anladılar ki Sultanların yolsuz tuttukları Anadolu bugün Halk için, köylünün kazancı için yol yapılıyor. Nihayet öğrendiler ki bugün yalnız 16.000 neferi olan, fakat yarın belki 160.000 neferi olacak bir muallim ordusu onlar için çalışıyor. Onlara bilgi, ümit ve kitap getiriyor. Onları okutuyor.

Hulâsa serginin ilk yıllık mesaisi çok ümit vermektedir. Bu teşebbüsü genişletmek, memleketin her tarafına yaymak lüzumu anlaşılmıştır. Maarif vekâletinin buna karar vermiş olduğunu sevinçle görüyoruz. Seyyar terbiye trenleri ve kamyonları memleketimizde en büyük hizmetler görebilecek, halk bilgisini sağlamlaştıracak müesseselerdir. Aynı zamanda, unutmıyalım, memleketimizi bize daha iyi tanıttacak müesseseler.

Behzat Arif

Seyyar Terbiye Sergisi

Yazan : Ferit Oğuz

Seyyar terbiye sergisini küçük bir katar halinde 44 günlük bir çalışma programı ile 1002 kilometre boyunca yola çıkarma işinin 1926 senesine irca edilecek bir tarihçesi vardır. Bu tarih bütün dünya maarifine istikamet verici bir otorite olan "John Dewey" den ilham alınarak Türk inkılabını yayacak yeni bir ilk mektep müfredat programının yapılması amânlarına bağlanabilir.

Bu müfredat programı, mesleki hayatta iş başında bulunanlarla, yeniden yetiştirilecek muallimlerin büsbütün başka bir tarzda yetiştirilmeleri zarureti ifade ediyordu. Gerek bu program, gerek Türkiye'de muhtelif sahalarda yapılan inkılâp hareketleri muallimin omuzlarına ağır ve mes'uliyetli işler yükletiyordu. Vatanın kurtarılmasına taallük eden büyük işler içinde senelerce uğraştıktan sonra dershanedeki işlerinin başına dönen Türkiye muallimlerine bilhassa mesleki sahada kuvvetlenmeleri için çok yardım etmek mecburiyeti bir vazife idi. Köylere kadar dağılmış olan genç muallim mektebi mezunlarını yakından takip ederek onlara yeni hamleler için görüşler kazandırmak inkılâbın da emri idi. Bu yolu açmak için tevessül edilen tedbirler arasında mevzuabahsolan mes'elelerden birisi de üç sene evvel alâkadarları düşündüren bu "Seyyar terbiye sergisi" olmuştur. Bu mesai tarzı memlekette henüz hiç tecrübe edilmediği için bu düşünce hemen hakikat olamadı. Bu işi

özlü bulanlar nihayet mukadder muvaffakiyete yeni maarif vekilinin himmetile kavuşmuş oldular. Mektep ideoloji ve tekniği ile hazırlanan bu katar doldurulması lazımgelen boşluğa giren ilk programlı ve teşkilatlı harekettir.

"Fikirleri" okuyanlara bu serginin mahiyet ve şumulünü duyurmak endişesiyle bu satırları yazmağa cesaret ediyorum.

Evvelâ sergi kılavuzunun tasnifinin şu esas kısımlarını kaydedelim:

- 1 — Cumhuriyet devrinde muhtelif sahalarda görülen inkişaf;
- 2 — Mektep yaşından evvelki çağda terbiye;
- 3 — Mecburi tahsil mes'elesi, ilk mektebe devam eden ve edemiyen çocukların terbiyesi;
- 4 — Orta tahsil. Gençlere mahsus terbiye teşkilatı;
- 5 — Muallim yetiştirme işi.

Ziyaretçilere bu esasları anlatacak sergi vesaitini ve işlerini vagon sırasile izah edeyim:

Mektepler vagonu: bir seyyar dershanedir. Üçer kişilik 22 sırası vardır. Diğer dersane eşyası da tamamen mevcuttur. Bu vagon muallim içtimalarına, sinema, projeksiyon faaliyetlerine; ayrıca, Türkiye'de mevcut kütüphanelerin neşriyatından birer tanesini nümune olarak teşhire sahne olmaktadır. Bu vagondaki mesai terbiye ideolojisini ve faaliyet prensiplerini olgun bir anlayış ve

duyuşla yapmaktadır. Dershaneyi dolduran muallimler köy mektebinin ümitli, ümitsiz taraflarını bu sıralarda heyecanla haykırıyorlar. Bunlar arasında halkı kendi kendine, muallimsiz okuma ve yazma öğretecek teknik vasıta yapmağı ş'ni mahiyette ifade edenler de vardır. Orta Anadolu'nun bütün muallimlerini yarınki Türkiye'nin yaratıcı hecanı sarmıştır. Burada söylenenlerden Reşat Şemsettin ve İsmail hakkı Beylere ait konferansların hulasalarını göndereceğim.

Bu nevi işler için hususî surette yaptırılan bu vagonlara yapılacak yemek pişirilecek taksimat ta mevcuttur.

**

I — Sergi ittihaz edilen bir numaralı vagona girilince gözü çelen "Gazi" köşesidir. "Mustafa Kemal" fotoğrafını umumî harbi müteakip memleketin düşmanlar tarafından tasarlanan, kararlaştırılan paylaşmayı çizen iki harita mevcuttur. Pedagojik bakımla yapılmış olan bu haritalardan birisi umumiyetle mekteplerimizde görülen neviden renkli bir haritadır. Diğer mevzuu, çocuk ruhiyatına daha uygun bir şekilde anlatmaya yarıyan ayrı bir tarzı: işgal edilen şehirlerimiz üzerine siyah kâğıttan kesilerek yapıştırılmış birer süngülü düşman neferi yapıştırma suretile olmaktadır. Bu haritayı gören çocuklar, diğerlerine nazaran, kendi kendilerine okuyup anlamak için durup bakmaktadırlar. Bu harita

çocuğa işgal mntaka ve şehirle-
rini kolayca helletmektedir.

Gazi köşesini "Güzel vatan"
levhası, sade, okunaklı yazı ile
inkılâp ve maarife ait vecizeler,
Ankara Halkevi faaliyet şama ve
proğramları, iktisat ve tasarruf
fikri faaliyetlerini ifade eden
neşriyat sarmıştır. Bu kısmı "cüm-
huriyet devrinde" ziraat ve sa-
nayı sahasındaki inkişaf satırları
ihata ediyor. Sergi eşyasının çok-
luğu ve yerin darlığı yüzünden
bir çok mühim mes'eleler en ye-
ni usullere tevfiğin yapılan gra-
fik levhalarla izah edilmiştir.

II — Şimdiye padar bilhassa
ilk mekteplerimizde çocuğu cez-
betmeyen yetişkin kimselerin an-
lyabildikleri çizgi veya münhani
usulile grafikler yapıldı. Sergi
de ilk ve orta mektep yaşında
bulunan talebeye riyazi malûmatı
ve mukayese imkânlarını cazip
şekilde ifade eden grafik metodu
esas olmuştur.

Bu nevi grafiklerden halk ta
daha kolaylıkla istifade etmekte-
dir. Bunların mahiyetini biraz
izah edeyim. Meselâ:

1) Türkiyede koyun mevcudu
ihşaiyatı [1923 ten 1932 ye kadar]
bir müstatil içinde mavi zemin
üzerine tezyinat sularile ayrılmış
koyunla mikiyaslanmıştır. Bir ko-
yun müstatili bir milyon koyun
vahidi kıyasisidir.

2) Pamuk istihsali mevzuu-
bahsolduğu zaman pamuk kozası,
ihracat anlatılmak istenildiği za-
man müstatil içine alınmış ban-
kanot ölçüsile seneler altalta sı-
ralanmakta ve mukayese edilebil-
mektedir.

3) Resme tabi hayvan kesa-
feti: muhtelif hayvan baş şekille-
rile canlandırılmıştır.

4) Kabuklu fındık ihracatı:
yine müstatil içindeki fındık şekli
esas ittihez edilerek grafik tan-
zim edilmiştir. Zeytin gibi fındı-
ğın da bir sene çok verip diğer
sene az verdiği öğrenilmektedir.

5) Buğday ihracatı: Buğday
başığı mikiyasile yapılmıştır.

6) Türkiyede nüfus kesafetini
gösteren grafik levhası beher ki-
lometre mürabbına isabet eden
nüfus miktarı için bir renk tayini
ve örneğin ifade ettiği rakkamı
her adam beş insan sayılamak
suretile vücude gelmiştir. Renk
ve insan şekli aynı medlülü müş-
tereken ifham ediyor.

Bu usul ile yapılmış grafik-
ler ilk mektep talebe adedini sı-
ralarda okuyan çocuk resmile,
muhtelif senelerde maarife tahsis
edilen para bankanot deste resim-
lerle çok alaka bahş şekilde
mevzuları hulâsalandırmıştır. Si-
lüt resimler sanayi işçilerini sa-
yılandırıyor. Karşı köşe küçük
çocuk terbiyesi levhaları, çocuğa
bakım öğüt ve malzemesini ve
İzmir muallim mektebi tatbikatı-
na ait dekreli, Frobel, Matedör
oyuncakları gibi terbiyevi meşgu-
liyet vasıtaları tertiplenmiştir.

IV — İlk mektep terbiyesi-
nin eski tarzı, eski mektepte kul-
lanılan rahle, falaka, muallim
postu, divit, kitap ve saire ile
topl ve yeni mekteple mukaye-
seye imkân verecek bir tablo
manzarası ile teecessüm ettirilmiş-
tir. Bu tablonun etrafında bu-
günkü ilk mektebin çalışma yol-
larını, faaliyet tenevvülerini tes-
bit eden bir çok tipik nümune-
ler ve fotoğrafler sıralanmıştır.
Bunlar arasında Türk Maarif ce-
miyetinin Ankara — Yenişehir
ilk mektebinden alınmış fotoğra-
fler ziyaretçiye normal bir mek-
tebin günün muhtelif zamanların-
da nasıl bir hayat yaşadığını vâ-
zihen ihsas etmektedir.

Ayrıca Ankara ve İstanbul
ilk mekteplerinden toplanan eşya
bilhase ilk mektep muallimlerine
muhtelif mesleki noktai nazarlar-
dan fikirler verecek mahiyet-
tedir.

V — "İzmir ilk mekteplerin-
den getirtilen talebe ve muallim

faaliyetini gösteren vesika ve eş-
ya kısmı bugünkü ilk mektep
talimatname ve müfredat proğra-
mını nasıl tatbik lâzımgeldiğini
ne suretle hazırlık yapılarak ye-
ni ders senesi faaliyetlerine baş-
lanıldığı, müfredat proğramında
kısaca yazılmış olan esasların ne
şekilde muhite göre işlendikle-
rini, mektep mesaisine muhitin di-
ğer içtimai ve iktisadi müesseseler-
nin ne tarzda alâkalandırıldığını
vesikalar, fotoğraf, albüm, resim
kolloksiyon, harita, modelaj nü-
muneleri ve muhtelif malzmeden
istifade edilerek yapılmış diğer
nümuneler bu anlayışın seyrini
irae etmektedir.

Bütün vesait müfredat proğ-
ramı ile talimatnamenin hulâsası
olan ve şamaya aidiyetine göre
ince iperle bağlanmışlardır.

Vagonun bir köşesi, birinci dere-
cede, ilk mektep muallimlerine
muhtaç oldukları mühim bir saf-
hayı kolayca izaha yaramaktadır.

İzmir vilâyetininin köy ilk
mektebi inşaatı hususunda hiç bir
yerde misline tesadûf edilmiyen
takdire şayan faaliyeti de ayrıca
ve nazarı dikkati celbedecek şe-
kilde fotoğraflerle gösterilmek-
tedir.

Himaye heyetleri teşekkülü-
nün her mektepte bu ders senesi
içinde yedirdikleri ve geydirdik-
leri mektep çocuğu miktarı hi-
mayeietfal ve Hilâliahmer cemi-
yetlerinin aynı çığırda sarfettik-
leri mesai rakkamlarile mukaye-
se edilmektedir. Himaye heyetle-
rinin tahakkuk eden şefkat hüvi-
yelleri şuurlu halk hareketi ma-
nası ile gönülleri sevindirmek-
tedir. [Bu müşahadeye müstenit
mütalerlar sergi heyetinin salâhi-
yettar bir rûkünü tarafından not
ettiri miştir.]

VI — Bir numaralı vagonun
son sathı bize ideal mektep me-
saisini ve bu mesainin şumulünü
in'ikâs ettirmektedir. Temsiller,
bahçe oyunları yan tarafları ca-

mekânli kütüphane olan kami-
yonların mektep çocuklarile sa-
rılmış hayatları... Amerika ve
Avrupa mektep telâkkisini teba-
rüz ettiriyor. Kafamızda ilk tah-
sil çağının bütün canlılığını ya-
şatan vagondan ayrılıyor.

2 Numaralı Sergi Vagonu:

I — Bu vagonun mühim bir
köşesi memleketimizde ehemmi-
yetle telâkki edilmesi lâzım gelen
en mühim sıhhat mes'elelerine
aittir. Sıhhiye vekâletinin hazırladığı duvar levhaları her mes-
lekten ziyaretçiye sitma, verem,
frengi gibi azgın canavarlarla dış
hıfzıssıhhası, çocuk bakımı, tegad-
di ve alkol iptilâsına müteveccih
irşatkâr fikirleri ifade etmektedir.
Bu köşeye bu hastalıklarla mü-
cadelede bulunan teşkilâtın hari-
tası yerleştirilmiştir. Devlet has-
tahanelerinde ve mntakalar da-
hilinde muhtelif cihetten tedavi-
ye mazhar olan vatandaşların sa-
yısı grafikleri küçük görülmeye-
cek müsbit telâkki doğurmak-
tadır.

II — Bir orta tahsil müesse-
sesinin ne suretle tekâmül ettiğini,
bu müesseselerimizdeki talebe
ve muallim adedini ve modern bir
mektep binasının nasıl olacağını
anlatan fotoğraflerin bu mevzuu
tamamen tetkike imkân verdiğini
kaydetmek lâzımdır.

III — Muhtelif vagonlardaki
resim, grafik ve haritalar burada-

kilerle beraber "Cümhuriyet dev-
rinde" nafia işlerimizin hamlevari
inkişafını takrir ediyor.

IV — Bu vagona orta mek-
tep muallimlerine fizik, kimya,
tabiiyat, resim iş faaliyeti, coğ-
rafiya ve tarih tedrisatının yeni
terbiyevi istikametlerini izah kas-
dile tertip edilen eşya da dikkate
lâyıktır. Buradaki eşya bu anla-
yışa göre muallim yetiştirme
mes'elesini de düşündürecek ev-
safaftır.

Resim ve san'at terbiyesinin
mekteplerde tecelli eden faaliyet
izlerini Japon mektepleri resimle-
rile mukayese ettiren sahne de
göz alıcıdır.

Bu vagondaki grafik, harita,
ders vesaiti gibi eşya ve bütün
vagonların sergi icabına göre tas-
nif ve tertibi Gazi Terbiye ens-
titüsü resim ve iş dersi şubesi
müdavimi arkadaşlar tarafından
yapılmıştır. Serginin umumî man-
zarası Gazi muallim mektebinin
kendisinden mesleki sahada bek-
lenen rehberlik rolünü yapmak
yolunda ilerlediğini kabul ettir-
mektedir.

Kısaca bünyesi tasvir edilen
sergi ziyaretçilere eşyanın ihza-
rındaki mânaya göre tafsilatlı
olarak heyet tarafından izah edil-
mektedir.

Maarif Vekâleti, sıhhiye ve-
kâleti, iktisat ve tasarruf cemi-
yeti, Türk maarif cemiyeti, An-

kara Muallimler Birliği, İzmir
Fikirler mecmuası neşriyatı ve
kitapları mühim miktarda halka
ve muallimlere meccanen dağıldıl-
maktadır. Uyku zamanlarında
kitap dağıldığını duyan çiftçi ve
işçinin vagon kapılarına sarılması
duyuramazsa camları tıkırdatması
serginin bu sahada da muallime
ve yurtdaşlara müfit olduğunu
tesbit etse gerektir.

Bu vadide bir hususî kitap
katalogu bastırarak külliyetli
miktarda gönderen İstanbul ki-
tapçılarını memnuniyetle anmak
borçtur.

..

Maarif vekâleti seyyar muallim
kütüphanesi takımını teşkil
eden bir seri kitap ta durak yer-
lerinde okunmak için mektep va-
gonunda yer almıştır.

..

Ankarayı Samsuna bağlayan
hat boyunda her gün yüzlerce
muallimi aynı ideale, pedagojik
hareket hatlarına çağırın bu ka-
tar heyeti bu işin cidden eşsiz
şefleridir. Her biri üzerine aldığı
iş safhasında kafileler karşısında
aynı zindelik ve enerji ile inan-
dırıcı ve aydınlatıcı vazifelerini
yapmaktadırlar.

İzmir muallimlerine böyle bir
katar ve saygıya değer meslek
heyeti huzurunda mektep işlerini
deşmek mazhariyetini dilerim.

6-5-933

F. Oğuz

6-5-933

Terbiye Ve Tedriste Talebe faaliyeti

Arkadaşlar! sizinle konuşacağımız mevzu terbiye ve tedriste talebe faaliyetidir. Arkadaşım Reşat Beyefendi bundan bir saat evvel bugünkü tedris ve terbiye prensiplerini doğuran fikir cereyanlarını izah ettiler. Vazifemi kolaylaştırdılar. Onun için işin bu cephesine temasa lüzum görmüyorum.

Terbiyede talebe faaliyeti yeni ve mühim bir mes'eledir. Meslektaşlar, mesleki tahsil müesseselerinde iken bu mevzu dair kâfi derecede malûmat alamamış ve iyi nûmuneler görememişlerdir. Hatta bu prensipten daha evvelki zamanlarda icrayı hüküm eden diğer prensipler üzerinde bile lüzumu kadar temrin yapamamışlardır. Bu noksanlarımızı itiraf etmek mecburiyetindeyiz. Bugün bile yalnız hocasından gördüğü şekilde ders okutan ve çocuk terbiye eden arkadaşlarımız vardır.

Kısaca söylemek lâzımgelirse tedris tarihinin nazaridikkati celden cereyanları şunlardır diyebiliriz:

A) Taktirî usule müstenit tedris şekli.

B) Tersibî usule müstenit tedris şekli.

C) Tecrübî usule müstenit tedris şekli.

(Bu usulün taraftarları çocukların karşısına geçerek buhar makinası modelini işleten ve düdüğünü çalan muallimlerdir.)

D) Talebenin faaliyette bulunmasına tecrübeler yapmasına müstenit tedris şekli. Hepiniz, talebe ve muallim sıfatı ile çalıştığınız mekteplerde ilk üç tedris şekline sık sık tesadüf etmişsi-

nizdir. Son şekle gelince; bu cihet bütün dünya muallimleri için olduğu gibi bizim meslektaşlarımız ve bizim için de çok yenidir.

Meslektaşlar! Bu kısa tarihten sonra sizinle — bir kaç dakika içinde — çocuğun mektebe gelmezden evvelki yaşlarda nasıl bir hayat geçirdiğini tetkik edelim. Çocuk mektebe gelinceye kadar oynamak için yol ve müsait zamanlar bulur, arkadaşlarıyla oyun ve iş grupları teşkil eder, zayıf arkadaşlarına yardım eder, müsait olan yerlerde tabiatla sık sık temasa gelir, eline geçirebildiği her nevi aletleri kullanmaya çalışır. Oyunlarında — tedris ve terbiye içinde laydalı olabilecek — birçok malzemeyi kullanır.

Bütün bu faaliyetin ona bizi hayretlere düşürecek kadar çok güzel şeyler öğrettiğini görürüz. Mesela çocuk yedi yaşına kadar mükemmel bir lisan (ana dili) öğrenir. Mektep darülfünundan çıkan bir gence bile bir ecnebi lisanı öğretmeğe muvaffak olamaz. Hayatın mektepten daha çok muvaffak olmasının sırrı nerededir? Bu hadisenin bizim için ehemmiyeti nedir? Şimdi suallerin cevaplarından evvel bir de bugünkü mektebin çocuğu ne şekilde terbiye etmek istediğini gözden geçirmek lâzımdır.

Çocuk mektebe gelir gelmez, ilk iş, onu hiç hareket edemiyeceği bir sıraya, hayatta misline hiç bir yerde tesadüf edilmeyen sıkıcı bir sıraya oturtmaktır. Bu cenderenin içinde mücellit tezgâhına sıkıştırılmış bir kitap manzarasını alan çocuk hareket ettirilmez, konuşturulmaz, güldürülmez, tekanni ettirilmez. Yahut

bunların hepsinin zamanı tayin edilmiştir. Mektepte çocuğa ilk verilen eşya da onun hiç tanımadığı, hiç hoşlanmayacağı eşyadır. Mektepte talebe faaliyetinden eser kalmaz. Muallim söyler, söyler, anlatır, okur, tekrar söyler, tekrar anlatır. Bu tasavvur etmediği yabancı hayatın içine düşen küçük çocuk bilhassa ilk hafta ve aylarda şaşırır kalır. Kendisinde fitreten mevcut olan bir çok kıymetli vasıflarını kaybetmeğe başlar ve nihayet hiçbir şey yapmayan, yapmak istemeyen bir insan haline zorla getirilmiş olur. Artık bizim çok kıymet verdiğimiz ve ismine malûmat dediğimiz şeyleri muallimin hatırı için, imtihan korkusu endişesile bellemeğe başlar, filhakika muvakkat bir zaman için bellemeğe de muvaffak olur. Malûmatın bir kısmını belliyerek, bir kısmını ezberliyerek ilk mektepten, orta mektepten veya liseden şehadetname almayı muvaffak olur. Bu nevi şehadetnameli-leri çoğaltmak insan yavrusunu terbiye etmek değil, anormal bir hale getirmektir. İçinde bulunduğumuz şu vagonlarda tertip edilen sergi sizinle bu gibi mühim pedagoji mes'elelerini konuşmak gayesini de istihdaf etmektedir.

Şimdi talebe faaliyetine müstenit terbiye ve tedris mes'elesini de tetkik edebiliriz: Çocuğu, içinde yaşamağa mecbur olduğu tabiat ve cemiyet hayatından tecrit ederek, sun'î bir şekilde terbiye etmek usulü pek eski ve beşeriyet tarihinde pek az kimselere tatbik edilen bir usuldür. Mütessekkî kalmamız lâzımgelen noktalardan biri de pek az kimselerin bu usule tevfikân terbiye edilmiş olmasıdır. Çocuğu tabiat ve cemiyet hayatı içinde yaşat-

Seyyar Terbiye Sergisinin Yerköyde Verdiği Konferanslardan

İsmail Hakkı

Mf. V. Mektep Müzesi Müdürü

mak, yaşatarak terbiye etmek ona azamî faaliyet imkânı bahşetmek demektir. Onun tabii temayüllerini azamî şekilde tatmin etmek cihetine gitmek demektir. Bu prensibe göre hareket eden bir muallim, talebesini çayırın üzerinde oynarken, ateşle — çamurla — kumla tecrübeler yaparken, yardıma muhtaç kimselere yardım ederken, hayvanları, nebatları tetkik ederken, kendi işlerini kendisi görürken, onun terbiyesine yarıyan malzemeyi kullanırken görür. Gözlerimizi vagonların pencerelerinden ufuklara çevirdiğimiz zaman yetişkin insanların da bu nevi işlerle meşgul olduklarını görürüz. Bizim bugünkü mekteplerimizde çocuğu faaliyette bulundurarak terbiye etmemize mani olacak hiç bir şey bulamayız.

Bilâkis onu faaliyete sevk etmemize yarıyacak birçok derslere tesadüf ederiz. Bugün vazife başında bulunan meslektaşlar kendileri için bu kadar müsait bir çalışma zemini bulduklarına memnun kalmalıdır. Çünkü başka memleketlerde muallimler, mektebi kitap ve yazı mektebi şekline çıkararak yukarıda kısaca evsafını tesbit etmiye çalıştığım (iş mektebi) haline getirebilmek mücadeleli bir hayata atılmak mecburiyetinde kalmışlardır.

Bu mevzu meslektaşlarla birlikte bu noktaya kadar konuşulur konuşulmaz, zihinlerde derhal şu nevden sualler doğmaya başlar:

1. Biz bu prensibe göre tedrisat yapacak bir şekilde yetiştirilmedik.

2. Mekteplerimizin vesaiti yoktur.

3. Çok meşgulüz, bu gibi şeylere ayıracak vaktimiz yoktur.

Muallimler, meslek mektebin-den çıktıktan sonra da kendi kendilerini yetiştirmek mecburiyetindedirler prensibine ünsiyet peyda etmemiz zaruridir.

Talebe faaliyetine müstenit terbiye ve tedris kitabı mektebindekinden daha fazla ve masraflı vesaite ihtiyaç göstermez. Muallim bugünkünden daha az söyler, daha çok mürebbi olursa kendisine kâfi gelecek zamanı bulur. Burada bir kaç cümle ile izahat vermektan kendimi alamıyacağım: Bazı meslektaşlar sınıfa bir levha veya eşya ile girer derse başlarlar dersin mühim bir zamanı çocukları bu levha veya eşya ile konuşturmaya hem de ne şekilde hep bildiklerini tekrar ettirmek suretile konuşturmaya inhisar ettirilir.

Bu da kâfi gelmiyormuş gibi, konuşulan şeyler bir de kaptan okunur veya okutulur. İşte bu boşa giden zamanı iyi idare edelim kâfi. Böyle çok lafla vakit geçirileceğine talebe tetkike sevk edilse daha iyi olmaz mı? Kısaca söylemek lâzımgelirse ve dünya hayat şartları gözönüne getirilirse, bir mevzuu tetkik edemeyen insanlar asrımızın değil, çok gerilerde bıraktığımız asırların adamlarıdır. Öyle bir meziyet içinde yaşıyoruz ki her şey tetkike, ölçüye, kendi kendimize faaliyete müstenittir. Şu mektep vagonu, lokomotif asrımız medeniyetinin eseridir. Bunlarda ölçüsüz hiç bir şey yoktur, en küçük bir vida bile uzun tetkikatı müteakip burada yer bulabilmiştir. İnsanlar ne zaman ileri medeniyetler kurmuşlarsa o

zaman bu vasıflarını da kuvvetlendirmişlerdir. İşte bütün beşeriyetin kıymet verdiği bir mimari eseri. Bu resim bize üzerinde mütakâmil, müdekkik bir insanın uğraştığını ifade ediyor. Ve biz Onun için bu eserlere beynelmilel bir kıymet atfediyoruz. Mevzu üzerinde misalleri daha çoğaltabiliriz. Fakat buna lüzum görmüyorum. Başka noktaya geçiyorum:

Bazı arkadaşlar bizim çocuklarımızın ideal mektep mesaisi için ne dereceye kadar müsait şerait içinde bulunduklarını da sormuşlardı. Muhtelif mekteplerde yaptığımız (henüz geniş mikyasta değil) tecrübelerle istinaden söylemek lâzımgelirse çocuklarımızın bu işe pek müsait bir halde olduklarını söyleyebiliriz. Hele muhit... Mektebe devam zamanının uzun bir medeniyette tabiatla ve cemiyetle sıkı alakasını (leyli mekteplerimiz müstesna) hiç kaybetmeyen çocuklarımız esasen normal bir faaliyetin içindedir. Usule ve söylediğim prensibe uygun bir şekilde hareket edecek olursak, bizim talebemiz de sergide nûmunelerini gördüğümüz Japon çocukları kadar güzel resimler yapmaya, mütakâmil milletlerin çocukları derecesinde tabiatı tetkik etmiye, fenni tecrübelerle meşgul olmağa, mikroskop kullanmaya başlarlar. Bütün bu faydalı ve müsbet işlerin meydana gelmesi için birinci şart çocuğa göre hareket etmektir.

Şimdiye kadar verilen malûmat ve gösterilen misaller, mes'elenin esasını anlatmak için kâfidir zannediyorum. Şimdi mevzuu hulâsa edeyim: İnsanların faal bulunmalarını, müdekkik ol-

malarını icap ettiren bir hayatı yaşamak mecburiyetindeyiz. Buna mukabil şehirlerde hergün gördüğümüz kahvelerin içinde, şu karşımızdaki süğüt ağaçlarının altında sabahdan akşama kadar oturan mühim ve yekûnleri Yüz binleri aşan insan kütlelerine tesadüf ediyoruz. Onların uzun bu oturuşlarında belki evsafını saydığım eski mektebin de tesirleri vardır. Böyle oturuca bir hayata alışmış kimseler iş yapanlardan hoşlanmamaya başlıyorlar. Bir kısım insanlar çalışmadan para kazanmak yolu gibi menfi yollara sapıyorlar. Bazı yüksek dereceli mektepleri ikmal eden çocuklarımızın işi sevmemeğe başladıklarına şahit oluyoruz. Beşeriyet tarihinde çalışmadan yükselen bir cemiyete tesadüf edemeyiz. Onun içindir ki aile ocaklarına kadar girmeleri kolay muallim arkadaşlarımızı yeni yetişecek nesle iş sevgisini aşılamaya davet ediyoruz. Onun içindir ki mektebin bir an evvel ataletten kurtarılıp faal bir hale getirilmesini istiyoruz. Bu gayeleri tahakkuk ettirebilmek için cümhuriyet hükümetinin harikulade enerji sarfederek meydana getirdiği eserler meydana dandadır.

Üzerinde mesleki mes'eleleri konuştuğumuz şu devlet demir yollarını, Ankarada, Erzurumda, Balıkesirde kurulan modern mekteplerimizi hatırlamak kâfidir. Bu kültür müesseseleri ile irtibat temin ederek çalışacak meslektaşlardan çok şeyler ümit ediyoruz Mürebbiler cümhuriyet hükümeti hudutları içinde mes'ut vatandaşlar yaratmak için bütün kudreti ellerinde bulundurmaktadırlar. Bundan on sene evvel bu yollardan geçtiğimiz zaman manzara bugünkü gibi değildi. Nakliyat en iptidai vasıtalarla yapıldı. İçinde bir zafer abidesi gibi mektep binaları dikili köyler mevcut değildi. Şimdi uğradığı-

mız — mektebi bulunan — her köyde idealistçe çalışan genç arkadaşlarla memleketin en mütekâmil şehrinde bulunan arkadaşlar gibi konuşabiliyoruz. Karşımızda sık sık idealist valileri, kaymakamları nahiye müdürlerini görüyoruz.

Müstakbel ve talebe faaliyetine müstenit mektep bir gün karşımıza hür ve müstakil şahsiyetler haline gelmiş vatandaşlar da çıkaracaktır. Gayemiz de işte bu vatandaşlara biran evvel kavuşmaktır.

Maarif Vekâleti Mektepler
Müzesi Müdürü

İsmail Hakkı

İş Ve Meslek Terbiyesi..

İsmail Hakkı Bey Muallimlerden müteşekkil bir samii kitlesi huzurunda iş ve meslek terbiyesi mevzuunu "mektepe yeni bir müessesedir. Cemiyet hayatında bunun oynadığı rolü asırlarca iş ve meslek müesseseleri yapmıştır. Bu vaziyet ve ihtiyaç dolayısıyla mütekâmil cemiyetlerde mekteplerin mesleki bir gayeye göre kuruldukları görülmektedir. Nitekim eski medreseler de böyle idi. Osmanlı tarihinin bedbahtlıklarından birisi de medrese ve mektebi mesleki hayata raptedemeyişidir. Cümhuriyet hükümeti, iş ve meslekten, bir terbiye vasıtası olarak istifadeyi mümkün kılacak işler yapmıştır. Bu itibarla aile ve mektep terbiyesi cemiyet hayatı için ne kadar ehemmiyetli ise iş ve meslek terbiyesi de ondan aşağı değildir. Mesleki hayatla terbiye mes'elelerini birbirine raptederek çalışan muasir cemiyetler gibi iş görebilmek ve yaşayabilmek için iş ve meslek terbiyesi mes'alesini mühim bir memleket davası telâkki ederek çalışmak lâzımdır." fikirleri etrafında topladı.

Seyyar Terbiye Sergisinin Hareketine Ait İlk Yazı..

— Hakimiyeti Milliyeden —

Bugün, Samsun istikametinde bir tren kaldırdık. Nasıl yeni açılan bir hattı ilk dolayan katar, demiryol işletme idaresi "ilk tecrübe katarı" ismini verirse ve nasıl bu, işletme bakımından teknik bir zaruretin mahsulü ise, Türkiye cümhuriyetinin genç maarifi de, bugün "ilk terbiye tecrübe katarı" nı kaldırdı. İleride, baştan aşağı sökülecek bir yolun ilk adımı olarak.

Bu iş şimdilik 3 vagondan ibarettir. Türk mekteplerinde nasıl çalışıyorlar? Terbiye ve tahsil metotları nelerdir. Kitapta, talebe dosyasında, randıman grafiğinde, sinema projeksiyonunda v. s. bunun cevabı verilmeğe çalışılmıştır. İyi neşriyat namına ne varsa bunun hakkında da fikir edinilmesine yardım edilmiştir. Nafia ve Sıhhat Vekâletlerinin de verebildikleri bazı dinamik malumat, trene konmuştur.

Ankara'yı Türk gövdesinin kâh yüreği gibi ve kâh dimağı gibi görmeğe ve göstermeğe çalışmak inkılâbımızın cevherli umdelerinden biridir. Bu iki merkez rolünü daima daha iyi başarmağa çalışan Ankara kafası, bunları organizasyon bilgisinin en son sözüne göre prensibe, programa ve hayata kalbediyor. Bugün, Samsuna doğru yola çıkan Terbiye sergisi, genç Türk maarifinin büyük bir ölçü dahilinde tasarladığı ve hazırladığı büyük fikir ve gönül hareketinin ufak ölçüde bir başlangıcıdır.

Şimdilik Ankaradan Samsuna kadar olan hat boyu, bu gibi katarların birincisi ile tanışmış olaktır. Ve bu gibi katarların her geçişinde, bunların hep daha ziyade büyüdüklerini, daha ziyade özlüştüklerini ve daha ziyade

Bizim Yirmidört Saatimiz

— Seyyar Terbiye Sergisinde —

Yazan : **Sadri Etem**

Saat 6 :

Marlen Ditrîç ağzına geleni söylüyor. (Mavi Melek) orta Anadolu yaylasında herkesin yataklarının baş ucunda öksürür gibi madeni sesle konuşuyor. Kafamı yastıkla battaniye arasından çıkardım. Bizim meşhur gramofon hem manzum, hem ahenkli feryadı bastırıyor. Beri tarafta bizim vagonda "yani demir yollarının mektep vagonunda" sıraların hörgücü üstüne yerleştirilmiş yazı tahtalarının üstünden iki baş yavaş, yavaş kimildana, kimildana kalkar. Deve sırtında çömelmiş benziyen iki adam birden seslenir:

— Aliiii.... kahvel!

Sağ yanda yatan, ellerini bir birine vurur..... bir daha aşk ile şevkile seslenir:

— Kahvel...

Arasıra bazan bir ses yükselir:

— Kes yahu.. şunu..

Biraz sonra başlar yastıkta. Ve horultu alabildiğine nefes almaktadır. Gözümün yarı açık kapakları arasından seyre-

diyorum. Bir çift iskarpin uçuyor. Bir baston dalgalana dalgalana gidiyor. Ne oluyoruz, uçuyor muyuz düşünmiye zaman kalmadan iskarpinler yerlerini, baston istediği köşeyi bulup kuruyor. Kundura geldim diye takır takır söylüyor. Baston durduğu yerden top gibi ses çıkartıyor. Yine başlar kalkıyor. Fakat ortada bu esrarengiz işleri yapan yok... Öbür kompartumanda herkes mışıl mışıl uyuyor.

Bir sabah böyle bir hengâmede dışarı çıkıyordum. Bizim aççı Aliye rastladım. Betbeniz atmış, dudakları uçuklar gibi olmuş bana seslendi:

— Galiba Bey bizim vagonu ecinniler basıyor.

— Neden dedim.

— Çünkü Hayrullah Bey Gramofonun anahtarını başının altına sakladı. Gine Gramofon çaldı. Ayakkapları Ferit Bey aşağıdaki vagona kilitledi ayak kaplar buraya havadan geldi. Bunda bir ecinni işi var.

Şakamaka saat 7 de herkes ayaktadır.

mükemmelleştiklerini görecektir. Başvekilimizin demiryolu siyaseti bir sihirli kutudur. Onun içinden, yılların kanburu döküle döküle sadece millî iktisat ve millî refah değil bunlarla atbaşı olarak millî gönül işleri yani millî kültür de doğacaktır. Bir millî bayrama yakışır bir surette kutulanması için yani tek bir sevinç ve tek bir şur halinde milletimizin en geniş

halk yığınları arasına dağılması için hazırlıkları yapılan onuncu cümhuriyet bayramı, bugünkü katarın ölçüsünü bir nisbet boyu daha büyütecektir. İkinci katarı yola koymaya hazırlanırken birincinin manasını anlamağa ve bu manayı hor görmemeğe alışalım.

Bürhan Asaf

Kiminin elinde bir ustura, kiminde jilet, kimi aynaya bakarak, kimi aynasız hart hart traş faslı başlar. Entarili, pijamalı, paltolu yüzleri sabun içinde insanlar konuşurlar, Doktor Celâl söylenir:

— Ali bu gün öğeye bir şiş kebapı, bir bakla, bir de güzel omlet yap, sonra bizlere döner:

— Sizlere budink yaptıracağım der.

Doktor Celâl yemek meselesinde demokrasiye pek riayetkardır. Herkesin reyini alır. Sonra seslenir:

— Çocuklar kininlerinizi unutmayın...

Reşat Şemsettin bütün bunlar içinde sessiz, sadasız yüzünü sabunlar. Çünkü o kompartumandan biraz geç çıkmıştır.

Aynasız traşına devam eder. Reşat ne kurttan ne kuştan, ne de beniademden kimseye ziyan vermek istemez. Onun için aynaları bile rahatsız etmekten çekinir. Maamafih onun parmaklarında aynalaşan bir hal var. Çünkü aynasız traş olduğu halde hiç bir gün mesihî yüzünde bir çizik bile hasıl olmadı.

Saat 8 :

Doktor Celâl kırdı kovalamaca oynayan bir çocuk gibi koşuyor. Sonra Selim Sırrı Beyin jimnastik dersinden imtihan verir gibi hareketler yapıyor kollarını yana açıyor. Ayaklarının birini sağa, birini sola uzatıyor. Sağa dönüyor, Sola dönüyor, yatıyor, ayağa kalkıyor. Kalkıyor

yatıyor. Köy çocukları da alay alay onu taklit ediyorlar.

(Size haber vereyim ki, Doktor Celal'in gömleklerinin yakası artık daralması başladı.) Nihayet Doktor Celal koşa koşa geliyor. Kürsüde bir elinde çatal, bir elinde bir bartak, çatal bardağa vuruyor, sesleniyor:

— Haydi Beyler... Kahvaltıya...

Tis yok. Herkes kürsünün etrafında.

Saat 9 :

— Vali Bey sergiyi ziyaret etmek istiyor.

— Buyursun.

Bir Maarif Müfettişi söylüyor:

— 105 muallim ziyaret için hazır.

İsmail Hakkı cevap veriyor:

— İki postaya ayrılın. Birinci postayı Hayrullah sen al, ikinci postayı sen al Ferit...

Ferit anlatıyor:

— İzmir İlkemektep muallimleri... Ünite, irtibat cetveli... Hayrullah anlatıyor:

— İyi yazı yazmak için Redis kalemleri en güzel uçtur. Ebru kâğıdı kolayca nasıl elde edilebilir, basit malzeme ile mektep vasıtaları...

Doktor Celal anlatıyor:

— İçki berbat şeydir.

Avitamin almalı...

Vitamin (A), Vitamin (B)

C. D. E.

Saat 11 :

Reşat Şemsettin anlatıyor: Reşad dinlemenin ne güzel bir çeşni var. O 1933 insanların çamurundan değil sanki Platon ve yahut İsa ırkından gelmiş gibi o, az yiyen palto giyen, fütür şapkalı bir melektir. Hayri, ve fazileti anlatan sözlerinde inan-

cın lezzeti var. Külli ile ebedi arasında zekalara hendek atlatıyor.

İsmail Hakkı anlatıyor:

— İş ve meslek terbiyesi, aile terbiyesi, ilim terbiyesi, memleket terbiyesi yanında mesleki terbiye asıldır. İş mektebi çocuğun kendi mesaisile işi çıkarması demektir... Sonra o ucuz fakat modern bir Maarifin gözle görünür, elle tutulur örneklerinden bahsediyor.

İsmail Hakkı ölçü, hendese, madde, iş diye hülâsa edilebilir.

Bizim aşçı Ali onu ilk gördüğü zaman bana şunları söyledi:

— Beyim bu Alman kim...

— Alman değil Türk dedim.

— Alman gibi sarı, Firenk gibi giyiniyor. Söyliyiver vagona girerken başını eğsin...

Hakikaten bizim Ali bana, Reşada, Hayrullah'a, Feride, hatıta Doktor Celale alıştı da İsmail Hakkıyı görünce birden bire şaşırdı. Boy ölçüsünü kaybetti. Bizleri yanında onu hesap harici saydı.

Saat 12 :

Doktor Celal bir elinde çatal, bir elinde bardak, çatalı bardağa vuruyor:

— Arkadaşlar haydi yemeğe...

Yemekte en mühim iş, oturma mes'alesidir. Çünkü masa kürsüdür. Kürsünün etrafında ancak dört kişi için oturacak yer vardır. Ferit seslenir:

— (Yalınayak) ayakta yer...

Doktor Celal'in yemek yiyişi bizzat bir salata yerine geçer.

Saat 13,30 :

Hakkı Bey söyleniyor:

— Hayrullah projeksiyonları alalım. Elektrik var, sinemayı da götürelim....

Reşat söylüyor:

— Muallim arkadaşların mütalealarını dinliyeceğiz, fikirleri üzerinde münakaşalar yapacağız. Söz serbesttir. Lütfen Ferit Bey müzakereyi idare edin.

Ferit Bey:

— Peki muallim Bey. Sözü-nüzü kaydettim. Muallim Beyler söylüyor, muallim Hanımlar dertlerini döküyorlar. Ferit kaydediyor.

Saat 18,30 :

Ferit söylüyor:

— Arkadaşlar münakaşaları yaptık, fikirlerinizi kaydettik. İctimaa nihayet veriyorum. Lütfen muallim Beyler şu hatıra defterlerini imzasınlar.

Saat 19 :

Vagona dönüyoruz, kürsünün üstünde gazeteler, mektuplar, gramofon söylüyor. Arkadaşlar söylüyor.

Saat 20 :

Doktor Celal çatalını, bardağı çarpıyor:

— Arkadaşlar yemeğe...

— Kahve

— Kahve

— Kahve

— "

— "

— "

Saat 22 :

— Ali yatakları yap...

Kocaman bir yazı tahtası

Bizim "Yirmidört Saat,, İçinde

Sadri Etem

— Seyyar Terbiye Sergisinde —

ikiye bölünür. Biri bir yana biri öbür yana sıraların üstüne yaslanırlar...

Hayrullah yatağının üstünde sigarasını fosurdadır. Ve Evliya Çelebiden bir parçayı cehren okur. Beri tarafta Reşat Şemsettin ile Ferit keskin bir münakaşa ipi üzerindedirler.

— Madde mi evvel fikir mi?

İki fikir tavrı çarpışır. Fikirler bazan birbirlerini pusuda yakalarlar, bazan birbirlerine baskın ederler. Bazan yanyana seesiz, sessiz dururlar. Maç çok defa uzun sürer. Bir satranç oyunu halini alır.

Saat / :

Horultu, Horultu... Fakat birden deniz kızının sesi yükseliyor. (Sana çapkının derler...) tekrar horultu. O kadar ki artık hramofon değil davul bile ninni yerine geçmeğe başladı.

Fakat bir gün uykunuzun içinde yerlerin göklerin sarsıldığını, rayların üstünde tonların tos vurur gibi birbirleriyle çarpıştığını duyarsanız hayret etmeyiniz. Bu bir kaza değildir. Çünkü kaza değildir. Çünkü kaza ani olur. Biter. Fakat bu bitmez, tükenmez. Raydan raya geçersiniz. Vagonunuz makastan makasa atlar, vagonunuz su alır. Bir lokomotif sizi arkasına takar. Saatlerce istasyon yollarında dolaştırır, zaman zaman tamponlar yapar. Vagonun tavanları esner, dik duran her şey yassılaşır. Fakat her şeyin yassılaştığı zaman yataklarda uzananlar dimdik ayakta fırlarlar....

Belki sabaha karşı işler düzelir, gözlerinizi kaparsınız. Fakat saat 6,30 dur....

Sadri Etem

O Seyyar terbiye sergisini rüyasında gördüğünü söyler. İstanbul'dan kopunca soluğu akşamın alaca aydınlığında "Yerköy" de aldı. Rüyasının tabiri bu köydeki sergi heyetine düştü: Düş tabir edilirken sıraların hörgüçleri üstünde yatanlardan beni, bir yadırgama aldı. Ya bu yeni gelen, iki gecedir alıştığım ikiye bölünmüş, Hayrullah'ın keşfi, yazı tahtası yataktan beni mahrum ederse. Karar verdim: Yumuşak davranmıyacağım, o da kendisine yer bulsun... Buldu: Gazi büstü, vecizeler ve kürsü arasındaki "Çankaya" mahallesine misafir oldu.

İlk gecelerde yatağı, reklam ve gazete kâğıtlarının kilimliği üzerine seriliyordu, Sonradan Doktor Celal Beyin yaptırdığı bilâhare bir camiye devredilmeğe karar verilen, meşhur "karyola tahta" ile Devlet Demiryolları köşesindeki sıra hörgüçlerine terfi etti.

Bu köşe, asıl iş kahramanı "Aşçı Ali" ile muvasala ve münasebetin geçit yeri idi. Aliiiiiiii... seslenişle hazırlanan kahvelerin okkalısını köşedeki kendisine bac olarak ayırırdı. Aşçı Alinin hakkını en çok veren ve onun hayranı Sadri Etemdir.

Sabah:

Gündüzün ilk keşfini heyet namına pijamalı Sadri Etem yapardı. Bu barometrenin ayak seslerinden sonradır ki Doktor Celal Bey zayıflama endişelerine uyarak koşmacaya başlar, Sadri

Etemin bu dışarı ziyaretleri, rahatlık kazanmak için, sık sık olurdu.

Gündüz :

Seyyar terbiye sergisi işçileri işlerine koyuldukları zaman "Vakitçi" kulak kesilir ve bir çırpıda bir kaç yazı çıkarır. Yemek ve iş aralıklarında iki ahbap çavuş — Sadri ile Hayrullah — Kerem ile Aşlı, Aşık Garip, Evliya Çelebi kitaplarında kendi yolculuklarının olzamanlara ait kıyaslarını ararlar ve olkışilerin şivesile yarenlik ederlerdi.

Vakitin Muharriri daha çok kulağı ve kalemile faaliyette idi. Bu işten arta kalan zaman içinde halkevlerinde "Devletçilik" muammasının yakasını açar, mahallî teşekküllerin çalışma ve dertlerini araştırır.

Gece:

Kürsü geceleri "Devlet köşesi" sakininindir. Onun, ittifakla talep edilen hikâyeleri gülmelere ve deşarja yol açar..

Şayet vagona gece — tükenmesin diye söndürülen elektriksizlik içinde — ayak sesi duyarsanız korkmağa lüzum yok:

"... başı"nın ravisi rahatlığı artsın diye delikli uykuya razı olmuştur.

Lafın kısası Sadri Etem Seyyar terbiye katarının objektifi ve retüşçüsü idi. Kendisine tekrar Seyyar Terbiye sergisi katarı rüyası için istiareye yatması dileği mi duyururum.

Ferit Oğuz

Seyyar Terbiye Sergisi Heyeti tarafından Verilen Konferansların Notlarından

Halk Terbiyesi ve ilkmektep Mualliminin Rolü

Halk Terbiyesi.
Vasıtaları..

Reşat Şemsettin Bey; Kırık-kalede Keskin muallimleri-ne halk terbiyesinin mahiyet ve hedefinin ehemmiyetini ve muhtelif garp memleketlerinde hali hazırdaki vaziyeti söyledikten sonra halk terbiyesi faaliyetlerinin kıdeminin 200 sene evveline uzayabileceğini ve halk terbiyesi işinin halk dersaneleri, kurslar, gece san'at mektepleri, halk meslek mektepleri, halk darülfünunları, sinema, radyo, reklâm, afişaz, halk kütüphaneleri gibi vasıtalarla malikiyetini tasrih ettiler.

Bütün garp memleketlerinde bu sahada mühim bütçe vekunlarile beslenen devamlı mesai sarfedildiği de ilâve edilmiştir.

Türkiyede
Halk Terbiyesi..

Türkiye bu işe tarihi zaruretlerin sevkile çok geç başlamıştır. Bu gecikme tas'if ve teksif kararile hareketini zarurileştirdi. 1 Kânunısani 1929 da 700 bin münevver, yarı münevver ümmilikten kurtulmuş insan ilk mektep hocalarının önünde çocuklarının okudukları sıralara oturmuş, yeniden okuma öğrenme işine koyulmuştur. Dört aylık bir faaliyetten sonra kapanan bu devreyi, vasatı olarak her sene

250 bin vatandaşı millet mekteplerinde muntazaman okutmak mümkün olabilmıştır.

Hiç bir milletin tarihinde bu kadar büyük, kesif millet kitlelerinin bütün maziden sıyrılarak yeni kıymetler kazanmak için bu kadar seri bir tahavvüle kendilerini bıraktıkları görülmemiştir.

Bir kânunusani 1929 a tekaddüm eden beş altı ay içinde devlet muamelâtını tedvir edecekleri ve bir kânunusani de bütün milletin okumuş ve yazmışlarını millet mekteplerinde okutan ve bu rüyük yükü yüklenen 14 bin kişilik ilk mektep muallimi kitlesidir.

Garp Memleketlerinde
İlkmektep Muallimlerinin Rolü..

Garp memleketlerinin çoğunda ilk mektep muallimi mektepteki rolü haricinde bizde olduğu kadar ağır vazifeler karşısında değildir. Halbuki inkilâbın ilk müdafaası cihetinden gerek halk terbiyesi faaliyeti bakımından Türk ilk mektep muallimi büyük rol ifa etmiştir.

İnkilâbın irticaa karşı kazandığı zaferlerin daima şehit birer ilk mektep mualliminin feragat ve kahramanlığı ile süslenmesi çok manidardır. Ve bu hal her zaman için cümhuriyet ve inkilâp Türkiyesinde ilk mektep

mualliminin rolünün remzi olacaktır.

İlkmektep muallimlerinin halk seviyesini yükseltmeğe matuf olan cehdi inkilâbın büyük bir zaruretidir. Atlamalar yapmağa mecburuz. İleri Avrupa memleketlerinin rönesanstan bugüne kadar birçok asırlar içerisinde ferah ferah katettikleri mesafeleri on senelerin içerisinde sığdırmıya davetliyiz. İnkilâbın, mücadelelerimizin talep ve tazammun ettiği hali elde etmek için çocuklarımızın yetişip, hayat kadrosunda bizim bırakacağımız boşlukları doldurmalarını bekliyoruz. Bugünü, bugünden daha iyi bir yarına kalmak için bugün yaşayan ve iş gören neslin daha faik istihsal kudretleriyle zihin aydınlığı ve ruh salâbetile kuvvetlendirilmei lazımdır. Bunun içindir ki ilk mektep muallimi bir taraftan gelecek nesli Cümhuriyet ve inkilâbın tazammun ve talep ettiği vasıflarla cihazlandırırken onların ana ve babalarını da nurlandıracak de-ğıştiren, daha iyi yaşayan, daha iyi çalışan, iyi bir yarın elde etmek için daha iyi uğraşabilen yapılar haline getirecektir. Geç fakat iyi başlayan halk terbiyesi faaliyetleri içinde ilk mektep mualliminin bugüne kadar elde etmiş olduğu neticeler kendisinden bekleneni behemehal ve tamamen yapacağını gösteren en kuvvetli delildir.

Seyyar Terbiye Sergisi

Heyeti Tarafından Cevaplanan İlkmektep Mes'eleleri

1 — Tedrisat müddeti içinde bahar görmeyen, çiçek açmıyan mektebin müfredatın muhite göre kaydile ve bu vaziyet dolayısıyla levhadan istifade edilmesi takdirdindeki terbiyevî prensiplerin tezadını izah,

2 — Muallimin mevzuları nasıl açacağına ait rehber ihtiyacı,

3 — Müfredatın tatbikine ait mes'elelerde Vekâletten beklenenler,

4 — Gıdasızlık neticesi çocuk faaliyetinin aksamaması,

5 — Tek başına köyde çalışan muallim: Köy kanununun tatbikinden mes'ul olması münzam vazifeler, millet mektepleri, köy kâtipliği. Mektebi vazifelerini okuyamadıkları için tam yapamıyorlar.

6 — Müfredatın dördüncü maddesi: Vesait yokluğu, rehberlerin gönderilmemesi bunlar vaat ve kaydedilmiştir.

7 — Sınıf usulünde muallimin sınıfı yükselmesi mi, her hangi bir sınıfta ihtisas kesbetmesi mi muvafıktır.

8 — Köy çocuklarının ifade ve beyan mahdudiyeti.

9 — Sergide teşhir edilen işler para ile olabilecek işlerdir. Köylü talebe defter ve kalem almak için para bulamıyor.

10 — Köy mekteplerinde devam temin edilemiyor. Takibatta müessir olamıyor. (Bu mes'elede ittifak vardır.)

11 — Resim, elişî için nümune ve örnek lânımdır. Ders vesaiti mahiyetinde levhalara da ihtiyaç vardır.

12 — Mektepler sıhhat ve hacim şeraitine malik değildir.

13 — Toplu mektep teşebbüsünün müftülüğü ve köyün beş dersaneli mektebe olan şiddetli ihtiyacı,

14 — Kitap ve kalem parası bulamadığı için okuyamıyan çocuklara ait tedbirler,

15 — Halk okuma odalarına layık olan ehemmiyet verilmelidir. Köyde inkilâbı yaymak için muvafık olan teşkilattandır.

16 — Bilhassa çobanlığa ve ameleliğe mahkûm müsteit kimsesizlerin yurt ve yapı işleri için yetiştirilmesi.

17 — Mekteplerin yazı tahtası sıra ve dolap ihtiyaçları bile temin edilememiştir.

18 — Bir muallimli mekteplerde tahrir, resim, elişî faaliyeti daha çok vazife saatlerinde talebenin kendi kendine kalmasına geçiyor. Bu saatlerin ıstıgal tarzının mahiyeti ne olmalıdır.

19 — Köy mekteplerine ve cımnastik ders saatlerinin tahsisi.

20 — Nüfus kayıtları ve vesikaları mes'elesi.

21 — Köy mekteplerinde mesaiye ait muallim hazırlığının tevsiki plân mes'elesi,

22 — İlkmektebin altı sınıf olması, ilk üç sınıfında sınıf usulü, son üç sınıfta gurup usulünün takibi,

23 — Buhran, dört ay maaş alamıyan muallimin hali,

24 — Müfredat umumıdır. Kışın altı ay olduğu memleketlerde mevzular mahdud kalıyor.

25 — Müfredat ve talimatname icabı çocukların ölçülme ve tartılmasında maksat nedir ve ne gibi tedbirler alınabilir.

26 — Tetkike müsait muhitleri olmıyan yerlerde hareket vardır.

27 — Elişî, resimde muhitt materyeller kâfi gelmiyor, bu vadede de tenvir edilsek,

28 — Muallim meclislerine ait tamim ilkmekteplere de geldi. Orta mektep ihtiyaçlarını ifade ediyor.

29 — IV inci sınıfta tarih yedi bin sene evvelinden başlıyor. Çocuk ihata edemez. Türkiye coğrafyası bu tarihi muhiti içine almıyor, hesapta da bu mahiyet var.

30 — Ruh tetkiklerinin tahakkuku mümkün ve kudretimiz dahilinde olan kısmı tayin edilmelidir.

31 — Lisan plâkları gibi gramofondan musiki için istifade imkânlarının temini vekâletinin seyyar muallim kütüphanesi gibi lisan öğreten gramofon ve plâklardan muallimlerin istifadesini gözetmesi ihtiyacı,

32 — Yersizlikten talebenin sergiye çıkacak eşyası korunamıyor, sergiler son günlerin işleriyle teşhir ediliyor, merkezlerde umumî bir mahallin teminine ihtiyaç vardır.

33 — Kitap iskontolarından muallim kütüphaneleri teşkili.

34 — Kiraatlar bahalı, Hayatbilgisine uymıyor.

35 — % 90 halk işsiz, memur çocukları bakımlı. Tedrisat çok aksıyor, himaye heyetlerinin memleket şumul bir mektebi teşekkül haline sokulması ihtiyacı vardır.

36 — Seyyar terbiye sergisi her sene muhtelif kollarda ilk mektep muallimi ile temas edecek mi, yoksa bir defaya mı mahsustur.

37 — Sergide bütün mesleki eserleri satış için bulundurulmalıdır.

38 — Toplu tedrisin bir terbiye cereyanı olmak itibarile izahı,

39 — Mektep müzesinin mahiyeti nedir. Köyde bu nasıl bir ihtiyaca cevap olacaktır.

40 — Toplu tedris ve temerküz,

41 — Bugünkü tatbikat çocuğu bu setten kuru sıralara kaldırmaktan ileri bir mahiyet arz etmiyor,

42 — Resim, elişi saatlerinde ihtisas sahibi muallimlerin çalışması,

43 — Birinci ve ikinci devredeki sistem farkının tedahül-leri.

44 — Köyde devam takibatının muallim aleyhine telâkki ve hareketler doğurduğu,

45 — Mesafe fikrinin küçük yaştan itibaren merhalelerinin izahı,

46 — Bir çocuk tabii olarak konuşuyor, fakat kıraat okurken kekeliyor, nasıl izah edilebilir. Ve ne gibi tedbirler varittir.

47 — Muallim meclisi içtimalarında konuşulacak mevzulaların mahiyetini tavsiz.

48 — Sergiden alınan intibaların tatbiki mahiyetini muhitlere tevfiikan konuşalım.

49 — Sergi teşkilâtı ve mün-tehaya kadar ki faaliyetin broşör halinde neşri ihtiyacı,

50 — Beşinci sınıfta karne notlarının imtihan notları ile alâka ve münasebeti,

51 — Kıraat parçaları çocuk seviyesile mütenezip değil.

Bu Mes'elelere Ait Cevaplardan Bir Tanesi..

Ziya Gök Alp Mektebinden

Ziya Gök Alp mektebinde 100 muallimle mesleki faaliyet ve işlerin müphem ve tereddütlü olanlarından 20 mes'eleye temas edilmiştir. Bunlardan ilkmektep dördüncü sınıfta coğrafyanın ev-

velen en yakın muhitin tetkikinden başlayarak daha geniş muhitlere geçmesinin buna mukabil tarihin en uzak maziden başlayarak bugüne doğru inkişafının birbirine çok bağlı olan iki ders arasında bir tezat hasıl ettiği fikrine Reşat Şemsettin bu iki dersin böylece başlamaları bunların sahasında öğrenilen bilgilerin mahiyet ve gayelerinin tabii ve zaruri bir neticesidir.

İlk sebep ve ilk zaman:

Çocuk alâkasının mekân ve müşahhasas içerisinde ilk mevzuu en yakın muhit ve bu muhitin muhtevasını teşkil eden eşyadır. Halbuki zamanda ve mücerredatın mütaleasında zihin gayet seri atlamalarla ilk sebebi ihtiva eden ilk zamana doğru koşar. İlk sebep ve ilk zaman kendisini takip eden safhaların tevkif edemediği bir alâka mevzuu olur. Tarihin gayesini teşkil eden şeylerin husulü: bugünün en iyi surette aydınlanması, hâdisatın bütün Külliyyet ve ahengile en vâzih şekilde kavranabilmesi de sebepten neticeye, doğuran hâdiseden doğan hâdiseye doğru gitmeyi zarurî kılar. Bunun için tarih kavrayabileceğimiz ilk andan başlayarak bu güde doğru gelmek istiarındadır. Cevabında bulundu.

Seyyar Terbiye Sergisinin İşlediği Teknik Mevzular..

- 1 — Haritalar
- 2 — Grafik
- 3 — Çocuk oyuncakları
- 4 — Sinema
- 5 — Fotoğraf
- 6 — Mikroskop
- 7 — Gramofon
- 8 — Akvaryum
- 9 — Teraryum
- 10 — Epidipaskop
- 11 — Redis uçları
- 12 — Resim fırçası
- 13 — Alaca kâğıtlar [ebruli ve kolalı]
- 14 — Kum masası
- 15 — Kola ihzarı.

Türkiye Maarifinin Gayeleri..

[Seyyar Terbiye Sergisi Konferans notlarından]

Mevzu «Türkiye maarifinin gayeleri ve Türk milletinin ideali» idi. Maveranın sesleniş ile şunlar söylendi:

«Türkiye maarifinin gayesi: Türk milletinin tip idealini tahakkukunu istediği hayatın adamını yetiştirmektir. Fertler ve nesiller fanidir. Ebedi zaman ve nihaysiz mekân içerisinde fert ve nesillerin ömürleri korunç bir sür'atle sönür gider ve geriye ancak âlemin büyük ve külli inkişafı içerisinde bunların görmüş oldukları bir vazifenin bir esere inkilâp etmiş olan bakiyesi kalır. Her fert ve her cemiyet ebedi zaman ve nihaysiz mekân içerisinde ve âlemin inkişafı karşısında ancak yapmış olduğu ve yapacağı vazifeye göre kıymet alır. Türk milletinin de kıymet miyârı bugüne kadar yapmış olduğu ve bundan sonra da yapacağı işlerdir.

Nazarlarımızı Tarike Çevirince..

Nazarlarımızı tarihe çevirince ne fertlerin ne de cemiyetlerin insanlığın tekâmülünde âlemin tazammünlerini inkişaf ettirmek te aynı vüs'at ve kıymette rol almadıklarını görürüz. Bundan beş bin sene evvel insanlara astronominin zaman mesahasının ve tehabetinin ilk kanunlarını öğreten bir insan cemiyeti ile onun yaşadığı günlerde Avusturalyanın her hangi bir köşesinde maymunlardan farksız bir hayat geçirmiş ve kaybolmuş bir vahşi kabilenin insanlığa dünyaya ver-

miş olduğu şey aynı değildir. Keza Pastör'le Pastör'ün gününde bir meyhane köşesinde ömrünü geçirmiş ve gitmiş olan adamın insanlığa ve dünyaya vermiş olduğu şey aynı değildir. İnsanlığa ve kâinata bir şey veren ve verdiği şeyin kıymet ve devamı ile ebediliğe karışanlar fert olsun cemiyet olsun şahsiyetlerine, yaratıcı bir kudrete erişmiş olanlardır.

Türk milleti de âlemin oluş ve akışı içinde büyük ve lâye-müt bir vazife görmek istiyorsa şahsiyetine, yaratıcı bir kudrete yükselmeye ve insanlığa, âleme yepyeni bir şey vermeğe, vereceğinin kıymet ve devamı ile büyüklük ve ebedilik sırrına ermeğe mecburdur. Biz dünyanın geçmişi içinde büyük işler gördük ve tarih büyük işler görmeğe muktadir olduğumuzun delillerle doludur. Dünyanın geleceğine karşı da büyük bir millete yaraşan bir vazife alabiliriz. Ve insanlığın ilk kademesinde yer tutabiliriz. Dünyaya verebileceğimiz yepyeni şey hattâ en büyük milletlerin bütün kuvvetlerine ve zenginliklerine rağmen mahrum oldukları yaratıcı bir kudrettir ki bu da (Sevgi) dir.

Sevgi:

Eğer Türk vatanında ve bütün Türkler arasında sevgiyi bir din gibi neşredersek, sevginin eriten ve bağlayan kuvvetile birbirimize bağlanırsak dünyanın bütün milletlerine en mes'ut ve en insani bir hayatın yollarını öğretmiş ve kendi şahsımızda bu günkü milletlere daha yüksek daha mes'ut milletlerden mürekkep bir dünyaya erişebilmenin örneğini ve yollarını göstermiş oluruz. Sevgi bizi vahdete, hodgâmlıktan sıyrılmağa, diğergâmlığa, nefsi yenen bir hikmet ve ferâğate maddeyi yenen bir kudret ve faaliyete götürür. Ve bu sıfatlarla muttasıf olan fertlerden mürekkep bir millet kendi

Terbiye Sergisinde İzmir

Yazan : F. Oguz

Küçük çocuk, ilk tahsil, gençlik terbiyesi ve Cumhuriyetin kuruluşundan sonraki ziraat ve sanayi inkişafı köşelerini ihtiva eden sergi vagonunda yer alan İzmir köşesi çocuk ve muallim faaliyetini aksettiren bir tasnifle tertip edilmiştir. Bu eşyanın muallim ve talebeye ait tarafları başlıkları altında kısaca hulâsa edilecektir:

Bu eşya arasında İzmirde bir köy mektebi tipi de şöylece taşahhus ettirilmek istenmişti. Köyün kabartma krokisi, köyün mektebi, köyün iştigal mevzuu olan turfanda sebzeçiliğe, bağcılığa, mebzul portakalı olan meyva bahçelerine uyan mektebin oldukça geniş sebze bahçesi, bu bahçede güneş vaziyetinin hesaplanması, turfanda sebze vesaiti, gübre tecrübelerine ait şahitler,

vatanlarında cenneti tahakkuk ettirir ve dünyanın bütün milletlerine de birer cennete sahip olmak cennetlerden mürekkep bir dünya yaratmak yollarını gösterir.

En Büyük Hediyeler..

Biz dünyaya en büyük milletlerin şimdiye kadar getirmiş olduklarından daha büyük ve daha güzel bir hediye vermek istiyoruz, Vermek istediğimiz şey biri ruhunda sevginin ateşi yanan içine karşı hür maddeye karşı faal ve hâkim adamı yetiştirmeğe davet ediyor. Bu adam Türk milletinin tip ideali, mü-kemmeliyet timsalidir. Türk maarifinin gayesi bu Türk - insanı yetiştirmektir.»

ayrıca zeytin ağaçları, bağcılık tatbikatına elverişli üç dönüm bağı ve talebenin bu muhit içinde yaşadığı hayatı aksettiren faaliyet fotoğrafları ve tetkik müşahede mahsulü, hayat defterleri mevcuttu. Ayrıca bu mektep yaşadığı bu tabii ve içtimai muhitin umumî fikirlerinin ifadesinde çam ağacı kabuğu, mısır koçanı kabukları, saz, işlemeğe çok elverişli kil gibi mahallî malzemeden parasız istifade etmek ve bunlara kendi buluşlarıyla renk vermekte gösterdiği düşünüş ve muvaffakiyet hareketi de ve bilhassa göze çarptırılmak istenmişti.

Sergi heyeti; İzmirli muallim ve ziyaretçilere:

«İzmir anayurda kavuştuğundan beri ilk terbiyeyi yaymak için çok çalışmış ve bu çalışma neticesinde sevinç verecek derecede ileri gitmiştir. Bugün bu şehir terbiye hareketlerinin faal bir merkezi haline gelmiştir.»

«İzmir mekteplerinin yeni prensiplere uygun terbiye muhiti haline gelebilmesinde İzmir muallimlerinin kendi kendilerini teşkil etmek yolunda sarfetmiş oldukları gayret başlıca âmildir.» demişlerdir. Böylece sunulmağa esas olan köşe:

İlmektep talimatname ve müfredat programının işlenmesi..

Başlığı altında İzmir ilkmektep muallimlerinin çalışma yollarını ilkmektepler talimatname ve müfredat programı kaynaklarına bağlıyor. O müfredat ve talimatname ki hâlâ ideal vasfını bürünmektedir. Bu ideal terbiye nizam,

larını reelleştiren kitlevari ellerden birisi "İzmir ilköğretim muallimi"nin cehdinde görünür. Denebilir ki talimatname ve müfredatın sahifelerile başbaşa kalan muallim; evvelâ kendisinde bu işe yarar tam bilgi ve beceriklilik görmemiş, bir zaman sağdan soldan gelecek yardımcı yüzleri ve örnek hareketleri beklemek gale-tinde bulunmuştur. Bu bekleyiş çok verimli olmadı; fakat iki si-lâh kazandı.

1 — İlköğretim muallimin kendi işini kendisinin himmetile başaracağı telâkkisi.

2 — Bu anlayışın sevkile muayyen muhit ve şerait içinde doğmuş olan terbiye cereyanları-nı yaşatan eserleri harıl harıl oku-mak.

Herbert, Vilyam Ceymis, Kla-paret, Condui, Dekroli, Marya Montesörü Adolf Feriyer, Bove bu okuyuşun sardığı membalar-dır. Bunlar çocuğu, terbiye işini aydınlatıyorlardı amma Türkiyede çocuk mevzuuna sarâhat vermi-yorlardı. Bu eserlerden alınan il-hamla İzmir muallimleri gün, hafta, mevsim, sene, tam tahsil devresi faaliyetine ait bir anlayış ve tatbik ediş sistemi yaptılar. İşte onun hakikati ve kısa tas-lağı:

Talimatname:

Talimatnameyi bütün ahkâ-mile muta bulmakla beraber mek-tebin muallim bina, muhit ve ço-cuk materyelleri içinde nasıl bir şeniyet teşkil edeceğini teemmül eden ve mektebin bünyesine mü-teallik operasyonlar yapan mual-lim ve inzibat meclisi ve içtimai faaliyetler tarafları tecrübe ve kanaat verici mahiyette işlenmiş-tir.

Muallim ve inzibat meclisleri kendi mekteplerinin çatısı altın-daki hayata müteallik veya bütün ilk mektepleri alakadar eden hâ-dise ve mes'eleleri otoriter kitaba, kitabın mütalesini bir mektep veya müfettişlik talim heyetleri

arasında münakaşa ve bir karara varmağa ve kararları da neticele-rile tetkik ve mürakabeye kadar geniş anlayışla ele aldılar.

İçtimai Faaliyetler:

Tekevvünü psikolojiye göre ayarlanmış bir programla çocuğun yaş ve ihtiyaçlarına teva-fuk eden çığırda inkişaf ettiril-mek yolu tutuldu. Taklitçilik, içine düşmek istemediğimiz bir tehlike yatağı halinde gözümüz önünde serilidir. Her sınıfın yaş ve alakasına göre yaşanılan bu içtimai ihtiyaçlar; sınıf ve mek-tep hayatının aile ve muhitte te-masını temin ediyor; sınıf ve mektep müsahabe, müsamereleri ve umumî gezintiler mektebi mad-detten ve manen himayesi altına alan ana ve babalar birliğine im-kân veriyordu. Bu vadide her mektep Başmuallim, muallim ve talebesinin faaliyet beraberliği mekteplere mevcut, Hilâliahmer, Himayeitfal, Belediye mıntaka-ları yardımcı teşkilâtlarından da-ha geniş mikyasta ve mesaisini mektebe inhisar ettiren himaye heyetleri teşekkülünü temin et-miştir.

Mektebin içtimai faaliyetinin 1000 küsur çocuğu yedirmek ve giydirmek suretile tecelli eden maddî neticesi bile başlı başına bir merhaledir. İzmirin bu ögü-nülecek içinde Başmuallim arka-daşların faaliyetleri başlıca amil dir.

Mektep muhitile temas, yurt-daşlarla tanışma ihtiyacını kö-rükledi. Muallimler her ayın ilk cumasında 60, 100, 150, 200 kişi-lik vapur, tren veya kamyonlu kafieler halinde İzmir civarının bir köy veya kasabasına taşınmağa başladılar. Bu dalgalanışlarda mesleki temaslara, köylü ve kasa-balının kafilenin bütün ihsasları ve temaslara içine alınışı, eski medeniyet asarının salâhiyet-tarları tarafından izahı, tabii mu-hitlerinde tarihi vakıaların şerh ve faslı bu gezintilerin olgun

meyvaları oluyordu. Sergi ziya-retçilerine talimatname için bu çizimleri ifade ettik.

Müfredat:

Muhite göre senelik tevziat ve ünite planları:

Muhite göre kaydı dahilinde işlenmektedir. Aynı sınıf mual-limleri İzmirin mevsim yağmur-ları, gök gürleyişi, şimşek, çiy, kırağı, kar, gökyüzü, güneşin yo-lu, nebat ve hayvan hayatı, kur-bağa, ipek böceği, yumurta ve istihale safahatının takip edilece-ği ayları, tecrübe kayıtlarını biri-birinkile ayırlıyarak talebenin üniteyi yaşayacağı zamanı kesti-rirler. İçtimai müesseseleri, hü-kümeti, bankayı, kooperatifi, mahkemeyi, gümrük faaliyetini... vesaireyi tetkik haftaları tayin edilir. Kısacası İzmirde bilhassa ilk devrede müfredat semtleşir, İzmirleşir, köyleşir ve kasabalaşır. Bu, muhit hayatının bütünlüğüne şamildir.

Müfredatın mahallileşmesi, senelik tevziattan ziyade ünite planlarında tecelli eder. Talimat-namenin 101 inci maddesi ünite için plan yapmağı amirdir. Ay-rica müfredat programı ilk defa tecrübe halinde tatbik edilirken gelen talimatta "programda göze-tilen maksatların husulü, ancak hayat bilgisi derslerinde sıra ile rakkamlı olarak gösterilen ders cüzülerinin sınıf muallimleri tara-fından evvelden lâ-yıkile mütaalea edilmek suretile münasip bir plan dahilinde tevsi ve ihzar olunması ve bunların ikmaline kadar ted-risata vahdet ve ahengi tam ile devam edilmesi ile mümkündür ve bu cihetin kat'iyen ihmal edilmemesi lazımdır." sarahatleri vardı.

İzmir muallimleri bu ikaz ve menbaların ilhamı ile mevsim içinde ünitelerin işlenmesini, fi-kirlerin teşekkülünün tabi olduğu ruhi kanunlara göre tayin ve tesbit eden safhalı plâna tevfiik etmektedir.

Birinci Safha: Ünitelerin müsahade, mukayese ve ölçüsü.

İkinci Safha: Yeni müsahade ve mukayeselerin eski müsahade-lerle ve diğer çocukların, mual-limlerin müsahadeleri ve kitap-lardan toplanan müsahade netice-leriyle birleştirilmesi: zamanda iştirak "Tarih" mekânda iştirak "Coğrafya"! Determinizm; eşya ve hadisatının niçin ve nasılları, "Teknoloji" vasıtaları.

Üçüncü Safha: Vücutte getiri-len umumî fikirlerin resim, mo-delaj, eliş, lisan ve yazı ile ifadesi.

"Bunu takip eden sahifelerde bu şama çerçevesi içinde işlenen ünitelerden nümuneler mevcut-tur."

Haftalık ders programı-nın toplu tedris bakımından kullanılışı:

Üniteleri toptan planın inkişaf seyrine göre işleyebilmek, bilhassa her şeyden evvel mevzu üzerinde çocuğun zati faaliyetini önde tutmak şartıyla yapılacak müsahade, mukayese, ve faaliyet-lerine tamamen imkân hazırlıya-bilmek için haftalık ders progra-mının, ünitelerin icabına göre ter-tip ve tanzimi çok ehemmiyetli-dir. Ünitelerin sene içindeki mevkiini ve kaç gün içinde işlen-mesi lâzımlı olduğunu eski tecrü-belerine, muhit ve tabiat icapla-rına göre tasarlanan ve senelik plânda bu tasarlamaya göre bir müddet ayıran muallim müfreda-tın bir hafta içinde okutulmasını zarurî kıldığı ders adetlerini göz önünde tutmak şekli ile bu müd-det zarfındaki dersleri mihaniki taksim ve tahsislere uyarak değil, planın işlenmesinde hâkim olan usul icaplarına göre günlere tevzi edebilir. Meselâ bir haftada 4 ha-yat dersi yapmak mecburiyetinde olan bir ikinci sınıf muallimi, planının müsahade safhasını bir ders saatinde ikmal edemeyeceği-ni yakinen bilen, iki veya daha fazla hayat dersini birbiri arka-

sınca kullanabilir. Bu mevzu öze-rinde çalışan, hasselerini kullanan çocukta alâkanın zaman zaman durdurulmaması, her müsahade mevzuunun mektep civarına yakın bulunmaması, çocuğun de-yamıca ve kül halinde tetkik ve tecessüsüne imkân verilmesi, bu suretle çocuğun müsahade yolu ile daha çok hakikatler keşfede-bilmesi cihetinin emniyete alın-ması temin olunur. Muallim pla-nın müsahade başlangıcından ikmaline kadar geçecek faaliyet içinde geçecek zamanı israf etmez. Tasarlayışından ayrılmaz ve bunu daima göz önünde bulundurmak için hafta zarfında gösterilmesi icap eden dersleri samimi bir irtibatla nasıl ve hangi günlerde birbirlerini takip edeceklerini haftalık ders prog-ramı halinde her ünite başlan-gıcında tertip eder ve planının altına ilştirir. Bu suretle ders-lerin hususî gayeleri göz önünde tutulduğu gibi, yrica usulî zaru-retler de tahakkuk ettirilmiş bu-lunur.

Ders saatlerini böylece kulla-nan anlayışın diğer bir tezahürü de şudur: mektepte ders başlan-gıç ve sonlarını haber verme işini de ihtiyaç duyulunca talimatna-menin tahdit ettiği mesai saati içinde sınıftaki saatin tabii sey-rile inkişaf eden faaliyet ve ara-lıklarını tanzim etmesi veya yal-nız faaliyet başlangıcının umumî olarak duyurulup sonunun yine sınıf saatine bırakılmasıdır. Bu işleri mektebin umumî nazımı olmak itibarile muallim ve inzi-bat meclisleri kararlaştırır. Bu endişeden uzak kalan mektepler de vardır. Bu anlayışın tatbikatı çocuklara "Allahın belâsı kedi-tahassüsü yerine an'anevi mekte-bin çatıları altında olmanın "bu gün ders okumadık. Hep işledik, konuştuk, yaşadık" dedirtiyor.

Tetebbu Zarfları:

Mevsim içinde ünitelerin iş-lenmesinde tetebbü de bir ihti-

yacı. İlköğretim muallimi tetebbü için umumî ve mesleki malûmatı cami rehber ve tek mahazlara sahip değildir. Eşya dersi mevzu-ları için veya bulasıcı hastalıklar ve müfredat programı hedefleri-nin terbiyevî usullerle istihsalı için birkaç müellifin kitabına baş-vurmak ızdırarında bulunuyordu. Bu ızdırarın sevkile yapılan te-tebbüleri tevsiik ederek mevzu bulmak için sarfedilen kitabı ka-rıştırma zamanından tasarruf ve birimizin işinden halefimizin isti-fade etmesi imkânlarını temin edici vasıta olarak tetebbü zarf-larını bulduk. Bu zarflar tetebbü mevzuunun adını içinde bulundu-ğu kitabı, sahifesini ve malûma-tın ana hatlarını kayde mahsus fişleri, maktua, resim ve iptidai maddeler ve talebenin bizaatihi faaliyetine ait konferans, müsaha-be ve temsillerin orjinallerinin kaydine mahsus sütunları havidir. Sınıf değiştirdikçe seleften halefe kalan bu zarflar demirbaştır. Bu zarflarla umumî ve mesleki malû-matın tek rehber me hazlarını yapmak imkânına teveccüh edil-miştir. İzmir bu me haz neşrine gebedir, bu sebeple İzmir faali-yeti münteşir telâkkiden müteaz-zı müeyyide haline intikal ede-cektir.

Randıman:

Maarif Vekâleti tarafından neşir ve tamim edilen ilktedrisat müfettişlerine ait rehberde tedri-sat "talebenin bilgi ve iş kabili-yetleri hakkında bir kanaat edin-meğe hizmet edecek şekilde şifahi ve tahriri yoklamalarla" teftiş edilir denilmektedir. Bu ihtiya-cın temini için teftişin bir intiba olmaktan çıkması, yakın bir bilgi haline gelmesi ve malûmatı elde bulundurarak mukayeselerin ko-layca yapılması ve rakamla ifade edilebilmesi bilhassa elde edilen neticelerin bitarafıllıkları hiç şüphe getirmeyecek vaziyette olması he-defidir.

Bu ölçünün kesif bir kitleye

tatbik edilecek teknige malik olmasi ve terbiyei sart olarak ta bu yoklamanin imtihan evsafini tasimamasi daha ziyade (dikkat, alaka ve hafizasina) tedarik kuvvetlerini tahrik eden bir kabiliyet mes'lesi vasfini ihraz etmesi lazimdi.

Bu malumat, testleri yalnız mektebi ve kitabi malumatı değil insanın içinde yaşadığı muhitte hergünkü müşahede ve tecrübelerile kendiliğinden kazanılan aklı selim malumatını bilhas-sa araştırıyordu.

Bu umumî malumatı yoklayan sualler muayyen adette cümle halindedir. Bu cümlelerin her birinde intihap edilecek dört kelime vardır. Bunlardan en doğru cevabın cümlesini teşkil edecek olan kelimenin altı çizilecektir. Testlere cevap vermek için okumaya ihtiyacı vardır.

Yoklama yerinin hacmına göre 500-1000 çocuk birden muayene edilebilir. İzmir ilk tedrisat müfettişleri de mıntakalarındaki muallim arkadaşları hakkında afaki hükme varmak gayesini güdüyorlar. Vicedanî itmiinan ye gane saikleri oldu. Müfettişlerin müfettişlerinden bir çocuktan ziyade, çocukların hepsini birden alaka eder, tanımaları lazım gelen sınıflar ve mekteplerdir. Bunun içindir ki gruplar için tatbik edilen ölçü vetirelerine lakayt kalamadılar. Nihayet, yukarıdanberi ana hatlarını çizdiğimiz mektep faaliyetlerinin inkişaf istikamet ve nisbetlerini tayin etmek ve muhtelif tedrisat sahalarında çocukların terakkisini vesikalara istinaden müşahede etmek mümkün oldu. Bu, verimi müspet olan bir harekettir.

Sınıf Faaliyeti :

Bu anlayışın tatbikatı sınıf faaliyeti namı altında iki koldan inkişaf ettirilmektedir. Bunlardan birincisi muallimin, talebenin bizzatî faaliyetine zemin hazırlayıcı mahiyetteki çalışmasından bazı-

larını yukarıda tespit ettik. Bunlardan başka (vedi, yaşına kadar çocuğun içtimai ve biyolojik varlığı hududu dahilinde ve mektepteki hayatında tebarüz eden hususiyeti haiz müşahede vakiaları) hatları dahilinde çocukları tanıma ve kümes hayvanları, tavşan, güvercin, arı kovanı, muhtelif ötücü kuşlar, balık, istihaleleri takip edilen kurbaga, ipek böceği, Ziraat tatbikatına saha olan ocaklar ve şahitler ve bahçe tarhları, hayat köşelerini teşkil etmektedir. Muhit materyelleri ve tetkiklerinden vücade getirilen ders vesaitinin de yer aldığı müzeler (İzmirde müfredatın azami vesait listesi muhteviyatına malik ayrıca umumî mektepler müzesi vardır.) Müzeler ve talebe mesaisinin ünite devamınca maddeleştiği sınıf tertibatı bu cümleden-dir. Bu faaliyete müsait zemin üzerinde talebe, kendisini takviye eden talebe kütüphanesini gün geçtikçe zenginleştirir.

Talebe Kütüphanesinden istifade istikametleri:

Talebe tetkik edecekleri mesela "ilk insanlar" mevzuuna ait beraberce kararlaştırdıkları sualleri tahtaya yazarlar, (İlk insanların bundan binlerce sene evvel yaşadıkları kanaatinin sebepleri nelerdir?) Balçıklı toprak tabakalarının kalınlığı, rengi, mamut kemiklerinin mevcudiyeti (ilk insanlar birbirini müteakip hangi nevi maddelerden silâhlarını ve aletlerini yaptılar. Yontma taş, mücellâ taş, tunç, demir. Mağara kelimesinin lügatteki tafsilatının aranması ve mağaraya ait resim ve yazıların bulunması. Bütün bu cevaplar talebe ile beraber kitaptan aranmış, bulunmuş ve okunmuştur. Lüzum hasil oldu ise muallim anlatmıştır. Başka bir mevzu için diğer bir kitabın bir bendi okunur ve hulâsa edilir. Bu mahiyetteki tetkiklere elverişli olmak için talebe kütüphanesi kitapları mevzu itibarile tasnif ve tertip edilmiş ve talebe

elile kolayca müracaat imkanları çoğaltılmıştır. Bu kütüphaneler kıraat derslerini yeknasaklıktan kurtarır. Hayat bilgisini takviye edici mahiyet alır. Burada okumak ve dinlemek muallim zorundan, mihaniki tedbirlerden uzaklaşmıştır. Birbirini müteakip okuyan çocuklar bir müddeayı, her talebe kafasında çengellenmiş fikri ispat ve izah için okumak, tadırlar. Talebe kütüphaneleri bütün faaliyeti besleyen bir hayat kaynağıdır.

Duvar Gazetesi:

İki veçhelidir. Birisi umumîdir. diğeri sınıf hayatının ve alaka merkezlerinin takibine ait haberleri ihtiva eden küçük kara tahtalardır. Duvar gazeteleri suni birer bid'at değildir. Bunlar gıdasını faaliyetten alırlar. Talebe teşekkülleri eli ile umumî alakayı uyandırıcı canlı vasıtalık rolünü oynarlar. Burada görülen bir haber yeni başlayacak ünite için ve ya o gün devam edecek faaliyet için alakalı mihveri sual ve fikir vazifesini görürler.

Hayat ve yurt defterleri:

Bu defterler talimatnamenin 46 ıncı maddesinde kaydedilen ihtiyaçtan doğmuştur. Bu defterin bir sene zarfında tetkik edilecek muhtelif mevzuların adedince mütarik sahifeye malik olacak büyük eb'atta bir musannif olmasında: tasnif, terkip, tanzim ve yapıcılık gibi bizzatî faaliyet mahiyeti göze çarpmalıdır. Bu musannifte faaliyet vesikaları alaka merkezine ait mevzuu bitirdikten sonra mes'elenin ehemmiyetine göre diğer bir alaka merkezine geçmeden evvel, tedris edilen mevaddın bir defa baştan aşağı gözden geçirilmesi işini de mümkün kılar. Ayrıca çocuklar ekseriya büyük bir memnuniyetle defterlerini sık sık karıştırırlar. Bu suretle farkında olmadan onun muhteviyatını tekrar gözden geçirirler. Fakat alaka merkezinin sonunda yapıştırma ile beraber yapılan

Lüzumlu Bir İzah

Ünite plânlarında, muallimi en çok tereddüde ve hattâ karışıklığa sevkeden noktalar müşahede mekanizmasını iyi ve esaslı surette kavramamaktan ileri gelmektedir. Ünitenin asıl ruhunu teşkil eden, müşahede faaliyetini iyi bir surette tesbit ve tetkik edemedikten sonra ise ünitenin arzu edilen canlı mahiyeti almasına ve çocuk tarafından yaşanmasına imkân kalmıyor.

Bu müşkilât bilhassa, determinizm ve teknoloji mefhumlarının üniteye lâyık olduğu yeri bulmamalarından ileri gelmektedir. Bu karışıklığa vüzu vermek içindir ki biz burada bir kaç misal ile bunu tavzihe çalışacağız:

Her hangi bir ünitenin müşahedesini hakkile yapabilmek için bunu mutlaka ikiye ayırmak lazımdır. Birincisi sebepleri araştırmak, ikincisi vasıtaları tesbit etmektir. Biz birincisine determinizm, ikincisine teknoloji diyoruz. Her müşahadenin determinizm ve teknolojisi o ünitenin mahiyet ve şekline göre bir seyaliyet alır. Bunun iki misalini verelim:

Posta ve telgraf ünitesini nazarı itibare alalım. Postahaneyi ziyaret edeceğimiz takdirde: bina, müdür, şubeler, muhabere odaları bunun teknolojisi, muayyen şerait dahilinde insanın uzakta bulunanlarla yazıyla konuşma ihtiyacı, mektup alma, telgraf alma ve yollama şekillerini temin eden nizamnameleri ve faaliyet şekli de determinizmi teşkil eder.

Bedenimizin muhafazası için elbisemiz ünitesini ele alalım: Elbiseyi temin eden mevat, terzihane, terzi (teknoloji) elbisenin yapılmasını doğuran ihtiyaç ve

onu tatmin şekli determinizmi teşkil eder.

Üçüncü misal: araba tekerlekleri, beygirler, koşumlar, oturulacak yer, arabacı bütün bu hareket vasıtaları müşahadenin teknolojisi, yorgunluk ızırabını azaltma, mekâna hakim olma, istirahat ederek gayeye ulaşma sebepleri de determinizmi teşkil eder.

Bu tasnifle bir ünite veya mevzuun işlenmesi

Alaka merkezi: içtimai hayır teşekküllerinden Hilâliahmer. Müşahede: (İzmirde Hilâliahmer müessesesi)ni ziyaret.

İdare mekanizması (teknoloji) Hilâliahmer dairesi, riya-set, vezne, deposu, memurları (mahallinde müşabede) gaye ve faaliyetini tanzim eden nizamnameleri (determinizmi) reisin, veznenin, her şubede çalışan memurların intihap, tayin ve vazifeleri ve umumî faaliyetlerini vesikalara göre tetkik.

Kuvvet aldığı kaynaklar:

Ne şekilde aza kaydeder. Azanın evsaf ve taahhüdatı, nasıl varidat temin eder. Varidatın nevi ve mahiyeti (para ve ayniyat) fertlerin, müesseselerin ve hükümet teşkilâtının yardımını temin sureti (Aylık taahhüdatı toplama, büyük ve milli günlerde rozet tevzii, vesaiti nakliyyede pul tevzii, mekteplerde ve müesseselerde kutu bulundurulması) vesika ve müşahadelere istinaden.

Yardım şekilleri:

Ale'lade zamanlarda kimlere nasıl ve ne suretle yardım eder:

I— Dispanserler, kamplar açmak, muhtaç ferde yardım.

Bir mahalle halkına yardım:

II— Bir yangın vukuunda

elbise, yatak ve yemek vermek suretile.

Bir cemiyet ve şehir halkına yardım:

III— Bir zelzele ve işgal vukuunda bir şehir halkına yardım: Felâket zamanında yabancı milletlere yardım:

Felâkete ducar olan milletin Salibiahmerine teberruat suretile o milletin efradına yardım.

İnsanî yardım:

IV— Harpte esir düşenlere maddi yardımdan başka aileleriyle muhabere etmelerine ve kaybolanları aramağa tavassut suretile yardım. (Bunlar vesika ve vakalara istinat ettirilecektir).

II— İŞTİRAK: (Tebarüz ettirilecek umumî hatlar)

Cemiyette yaşayan ve cemiyette yaşamak mecburiyetinde bulunan insan ızdırıp ve felâket günlerinde ani suratte kendisine yardım edecek vasıtalar bulmak ihtiyacını duymuştur. İnsanlık tarihinde, insan oğlu bu yardımları dinî müesseselerin meydana getirdiği teşkilâtta bulmuştur. İmarethanele, tekkeler, (bir tekkenin yardımını ve zamanla şeyhlere intikal ve istihale eden bozuluşunun) tetkiki. Bunlar bu maksatla meydana getirilmiş ve asırlarca insanlara yardım etmiştir. Fakat bu müesseseler dağınık birer teşkilât halinde çalışıyorlardı. Yardımları mevzii bulunuyordu. Tarihte cemiyetlerin tekâmülü, yardım müesseselerinin de tekâmülünü icap ettirmiştir. Hilâliahmer cemiyet içinde cemiyet tarafından, cemiyetin ızdırabını tahfif için meydana getirilmiş bir hayır müessesesidir. Cemiyet efradı ne kadar münevver ve insani düşünüşe sahipse o cemiyetin Hilâliahmer teşkilâtı da o derece kuvvetlidir. Bu noktai nazardan bir

milletin Hilâliahmer teşkilâtı o cemiyetin insanî duygularının bir ifadesi ve mikyası mahiyetini haizdir. Bunun muvaffak olması için her ferdin buna azami derecede yardım etmesi lâzımdır.

Hilâliahmere yardım felâkette kendine yardım demektir. (Bu maksatla eski teşkilâtı, bir tekkenin bir imarethaneinin yardım şekillerini tetkik, toplanacak malûmat ve vesikalara istinaden)

III— Hilâliahmerin bütün teşkilâtla çok sıkı alakası vardır. Evvelâ hükûmet Hilâliahmer teşkilâtını yakından himaye eder. Çünkü hükûmetin en yakın ve kuvvetli hayır müessesesidir. Hükûmet harbettği zaman Hilâliahmer derhal büyük ve faal bir rol oynamaya başlar, orduda da mühim vazifeler deruhte eder. (bu vazifelerin izahı)

Bir şehirde zelzele ve yangın neticesinde bir felâket husule geldiği zaman derhal Hilâliahmer hükûmetin imdadına yetişir (bir, iki yakın hâdisenin izahı)

Her milletin bir Hilâliahmer teşkilâtı vardır. Ve bu teşkilâtın gayesi de Hilâliahmer teşkilâtı gayesinin aynıdır. Yalnız garp memleketlerinde Hilâliahmer teşkilâtına Salibiahmer denir. (işaretler ve remzleri tetkik edilecektir). Milletlerin yekdiğerine karşı vaziyetleri ne olursa olsun Hilâliahmerle Salibiahmer harp zamanında bile birbirile muahberat ve münasebatını idame eder. Harp zamanında Hilâliahmerin gördüğü işler bu noktadan çok mühimdir. Hükûmetler münasebetlerini katettikleri için fertler yekdiğerile muhabere edemez. O vakit Hilâliahmer tavassut eder. Esirlerin ailelerine mektup göndermelerine vasıta olur. Bu suretle mühim ve insani bir vazife görür. (Salibiahme-

rin pulları ve buna ait toplanan vesikaları tetkikten)

Hilâliahmerin bütün kuvveti teşkilâtında ve bu teşkilâtın derinliğinde, halkın alaka ve muavenetindedir. Bunun için Hilâliahmerin ta mekteplerden başlayan gerek resmî, gerek gayri resmî bütün müesseseleri kaplayan bir teşkilâtı vardır. Arzu eden her Türk vaziyeti ne olursa olsun bu teşkilâtın azası olabilir.

Ölçü: (IV)

Yapılan küçük yardımların, ianelerin hasıl edeceği neticeyi tebarüz ettiren meseleler (müşahede sırasında her çocuk tarafından toplanan ihşai malûmatla)

Mücerret ifade: V

Ziyaret edilen Hilâliahmere ait müşahede ve intibalar tesbit edilecektir. Nasıl gidildi, neler görüldü, neler konuşuldu, ne vesikalar toplandı, ve bu ziyaretlerden kat'i ve açık ne neticeler elde edildi.

Kıraat: Hilâliahmere ait bir parça, Hilâliahmerin yardım ve faydasını tasvir eden bir hikâye, bir makale, veya talebe yazısı biri tarafından okunarak dinlenecek.

Müşahhas ifade: VI

Hilâliahmer arabası, Hilâliahmer kutusu, pul ve çadırı yaptırılacak.

Vesait: VII

İtizar

Gerek mekteplerin tatili gerekse seyyar terbiye sergisine ait yazıların geç kalması yüzünden mecmuamız bir parça teahhuara uğramıştır. Okuyucularımızdan özür dileriz.

elbise, yatak ve yemek vermek suretile.

Bir cemiyet ve şehir halkına yardım:

III— Bir zelzele ve işgal vukuunda bir şehir halkına yardım: Felâket zamanında yabancı milletlere yardım:

Felâkete ducar olan milletin Salibiahmerine teberruat suretile o milletin efradına yardım.

İnsanî yardım:

IV— Harpte esir düşenlere maddi yardımdan başka aileleriyle muhabere etmelerine ve kaybolanları aramağa tavassut suretile yardım. (Bunlar vesika ve vakalara istinat ettirilecektir).

II— İŞTİRAK: (Tebarüz ettirilecek umumî hatlar)

Cemiyette yaşayan ve cemiyette yaşamak mecburiyetinde bulunan insan ızdırıp ve felâket günlerinde ani suratte kendisine yardım edecek vasıtalar bulmak ihtiyacını duymuştur. İnsanlık tarihinde, insan oğlu bu yardımları dinî müesseselerin meydana getirdiği teşkilâtta bulmuştur. İmarethanele, tekkeler, (bir tekkenin yardımını ve zamanla şeyhlere intikal ve istihale eden bozuluşunun) tetkiki. Bunlar bu maksatla meydana getirilmiş ve asırlarca insanlara yardım etmiştir. Fakat bu müesseseler dağınık birer teşkilât halinde çalışıyorlardı. Yardımları mevzii bulunuyordu. Tarihte cemiyetlerin tekâmülü, yardım müesseselerinin de tekâmülünü icap ettirmiştir. Hilâliahmer cemiyet içinde cemiyet tarafından, cemiyetin ızdırabını tahfif için meydana getirilmiş bir hayır müessesesidir. Cemiyet efradı ne kadar münevver ve insani düşünüşe sahipse o cemiyetin Hilâliahmer teşkilâtı da o derece kuvvetlidir. Bu noktai nazardan bir

milletin Hilâliahmer teşkilâtı o cemiyetin insanî duygularının bir ifadesi ve mikyası mahiyetini haizdir. Bunun muvaffak olması için her ferdin buna azami derecede yardım etmesi lâzımdır.

Hilâliahmere yardım felâkette kendine yardım demektir. (Bu maksatla eski teşkilâtı, bir tekkenin bir imarethaneinin yardım şekillerini tetkik, toplanacak malûmat ve vesikalara istinaden)

III— Hilâliahmerin bütün teşkilâtla çok sıkı alakası vardır. Evvelâ hükûmet Hilâliahmer teşkilâtını yakından himaye eder. Çünkü hükûmetin en yakın ve kuvvetli hayır müessesesidir. Hükûmet harbettği zaman Hilâliahmer derhal büyük ve faal bir rol oynamaya başlar, orduda da mühim vazifeler deruhte eder. (bu vazifelerin izahı)

Bir şehirde zelzele ve yangın neticesinde bir felâket husule geldiği zaman derhal Hilâliahmer hükûmetin imdadına yetişir (bir, iki yakın hâdisenin izahı)

Her milletin bir Hilâliahmer teşkilâtı vardır. Ve bu teşkilâtın gayesi de Hilâliahmer teşkilâtı gayesinin aynıdır. Yalnız garp memleketlerinde Hilâliahmer teşkilâtına Salibiahmer denir. (işaretler ve remzleri tetkik edilecektir). Milletlerin yekdiğerine karşı vaziyetleri ne olursa olsun Hilâliahmerle Salibiahmer harp zamanında bile birbirile muahberat ve münasebatını idame eder. Harp zamanında Hilâliahmerin gördüğü işler bu noktadan çok mühimdir. Hükûmetler münasebetlerini katettikleri için fertler yekdiğerile muhabere edemez. O vakit Hilâliahmer tavassut eder. Esirlerin ailelerine mektup göndermelerine vasıta olur. Bu suretle mühim ve insani bir vazife görür. (Salibiahme-

rin pulları ve buna ait toplanan vesikaları tetkikten)

Hilâliahmerin bütün kuvveti teşkilâtında ve bu teşkilâtın derinliğinde, halkın alaka ve muavenetindedir. Bunun için Hilâliahmerin ta mekteplerden başlayan gerek resmî, gerek gayri resmî bütün müesseseleri kaplayan bir teşkilâtı vardır. Arzu eden her Türk vaziyeti ne olursa olsun bu teşkilâtın azası olabilir.

Ölçü: (IV)

Yapılan küçük yardımların, ianelerin hasıl edeceği neticeyi tebarüz ettiren meseleler (müşahede sırasında her çocuk tarafından toplanan ihşai malûmatla)

Mücerret ifade: V

Ziyaret edilen Hilâliahmere ait müşahede ve intibalar tesbit edilecektir. Nasıl gidildi, neler görüldü, neler konuşuldu, ne vesikalar toplandı, ve bu ziyaretlerden kat'i ve açık ne neticeler elde edildi.

Müşahhas ifade: VI

Hilâliahmer arabası, Hilâliahmer kutusu, pul ve çadırı yaptırılacak.

Vesait: VII

İtizar

Gerek mekteplerin tatili gerekse seyyar terbiye sergisine ait yazıların geç kalması yüzünden mecmuamız bir parça teahhuara uğramıştır. Okuyucularımızdan özür dileriz.

- 1 — Sergi vagonları
- 2 — Sergi Heyeti
- 3 — Mektep vagonu
- 4 — Kayseri muallimleri
- 5 — Tokat muallimleri

- 6 — Sivastan bir manzara
- 7 — Zile muallimleri arasında
- 8 — Kayseri
- 9 — Samsun muallimleri arasında
- 10 — Kayseri

Seyyar Terbiye Sergisi Heyeti ve Serginin
Uğradığı Bazı Vilâyetler.

elbise, yatac ve yemek vermek mülletin Hilaliahmeriye teşkilatı tarafından sağlanıyor. Hilaliahmeriye teşkilatı, her bir şehrin bir cemiyet ve şehir başkanı tarafından yönetiliyor.

Bir cemiyet ve şehir başkanı tarafından yönetiliyor. Hilaliahmeriye teşkilatı, her bir şehrin bir cemiyet ve şehir başkanı tarafından yönetiliyor.

III— Bir zelzele ve tehlike durumunda bir şehir başkanı yardım. Felaket zamanında yabancı milletlere yardım.

Felakete duçar olan milletler Salibiahmerine teberrüat suretile o milletlerin efradına yardım.

İnsani yardım:

IV— Harple esir düşenlere maddi yardımdan başka aileleriyle muhabere etmelerine ve kaybolanları aramağa tavassut suretile yardım. (Bunlar vesika ve vakalara istinat ettirilecektir).

II— İSTİRAK: (Tebarüz ettirilecek umumi hatlar)

Cemiyette yaşayan ve cemiyette yaşamak mecburiyetinde bulunan insan ızdırab ve felaket günlerinde ani surette kendisine yardım edecek vasıtalar bulmak ihtiyacını duymuştur. İnsanlık tarihinde, insan oğlu bu yardımları dini müesseselerin meydana getirdiği teşkilatla bulmuştur. İmarethaneler, tekkeler, (bir tekkenin yardımını ve zamanla şeyhlere intikal ve istihale eden bozuluşunun) tetkiki. Bunlar bu maksatla meydana getirilmiş ve asırlarca insanlara yardım etmiştir. Fakat bu müesseseler dağınık birer teşkilat halinde çalışıyorlardı. Yardımları mevzi bulunuyordu. Tarihte cemiyetlerin tekamülü, yardım müesseselerinin de tekamülünü icap ettirmiştir. Hilaliahmer cemiyet içinde cemiyet tarafından, cemiyetin ızdırabını tahfif için meydana getirilmiş bir hayır müessesesidir. Cemiyet efradı ne kadar münevver ve insani düşünüşe sahipse o cemiyetin Hilaliahmer teşkilatı da o derece kuvvetlidir. Bu noktai nazardan bir

Hilaliahmere yardım felakette kendine yardım demektir. (Bu maksatla eski teşkilatı, bir tekkenin bir imarethanenin yardım şekillerini tetkik, toplanacak malumat ve vesikalara istinaden)

III— Hilaliahmerin bütün teşkilatla çok sıkı alakası vardır. Evvela hükümet Hilaliahmer teşkilatını yakından himaye eder. Çünkü hükümetin en yakın ve kuvvetli hayır müessesesidir. Hükümet harbettği zaman Hilaliahmer derhal büyük ve faal bir rol oynamaya başlar, ordu da mühim vazifeler deruhte eder. (bu vazifelerin izahı)

Bir şehirde zelzele ve yangın neticesinde bir felaket husule geldiği zaman derhal Hilaliahmer hükümetin imdadına yetişir (bir, iki yakın hâdisenin izahı)

Her milletin bir Hilaliahmer teşkilatı vardır. Ve bu teşkilatın gayesi de Hilaliahmer teşkilatı gayesinin aynidir. Yalnız garp memleketlerinde Hilaliahmer teşkilatına Salibiahmer denir. (işaretler ve remzleri tetkik edilecektir). Milletlerin yekdiğerine karşı vaziyetleri ne olursa olsun Hilaliahmerle Salibiahmer harp zamanında bile birbirile muhaberat ve münasebatını idame eder. Harp zamanında Hilaliahmerin gördüğü işler bu noktadan çok mühimdir. Hükümetler münasebetlerini katettikleri için fertler yekdiğerile muhabere edemez. O vakit Hilaliahmer tavassut eder. Esirlerin ailelerine mektup göndermelerine vasıta olur. Bu suretle mühim ve insani bir vazife görür. (Salibiahme-

Her bir şehrin bir cemiyet ve şehir başkanı tarafından yönetiliyor. Hilaliahmeriye teşkilatı, her bir şehrin bir cemiyet ve şehir başkanı tarafından yönetiliyor.

Hilaliahmeriye teşkilatı, her bir şehrin bir cemiyet ve şehir başkanı tarafından yönetiliyor. Hilaliahmeriye teşkilatı, her bir şehrin bir cemiyet ve şehir başkanı tarafından yönetiliyor.

Ölçü: (V)

Yapılan küçük yardımların, ianelerin hasıl edeceği neticeyi tebarüz ettiren meseleler (mühade sırasında her çocuk tarafından toplanan ihşai malumatla)

Mücerret ifade: V

Ziyaret edilen Hilaliahmere ait mühade ve intibalar tesbit edilecektir. Nasıl gidildi, neler görüldü, neler konuşuldu, ne vesikalar toplandı, ve bu ziyaretlerden kat'i ve açık ne neticeler elde edildi.

Kiraat: Hilaliahmere ait bir parça, Hilaliahmerin yardım ve faydasını tasvir eden bir hikaye, bir makale, veya talebe yazısı biri tarafından okunarak dinlenecek.

Müşahhas ifade: VI

Hilaliahmer arabası, Hilaliahmer kutusu, pul ve çadırı yaptırılacak.

Vesait: VII

İtizar

Gerek mekteplerin tatili gerekse seyyar terbiye sergisine ait yazıların geç kalması yüzünden mecmuamıza bir parça teahhuare uğramıştır. Okuyucularımızdan özür dileriz.

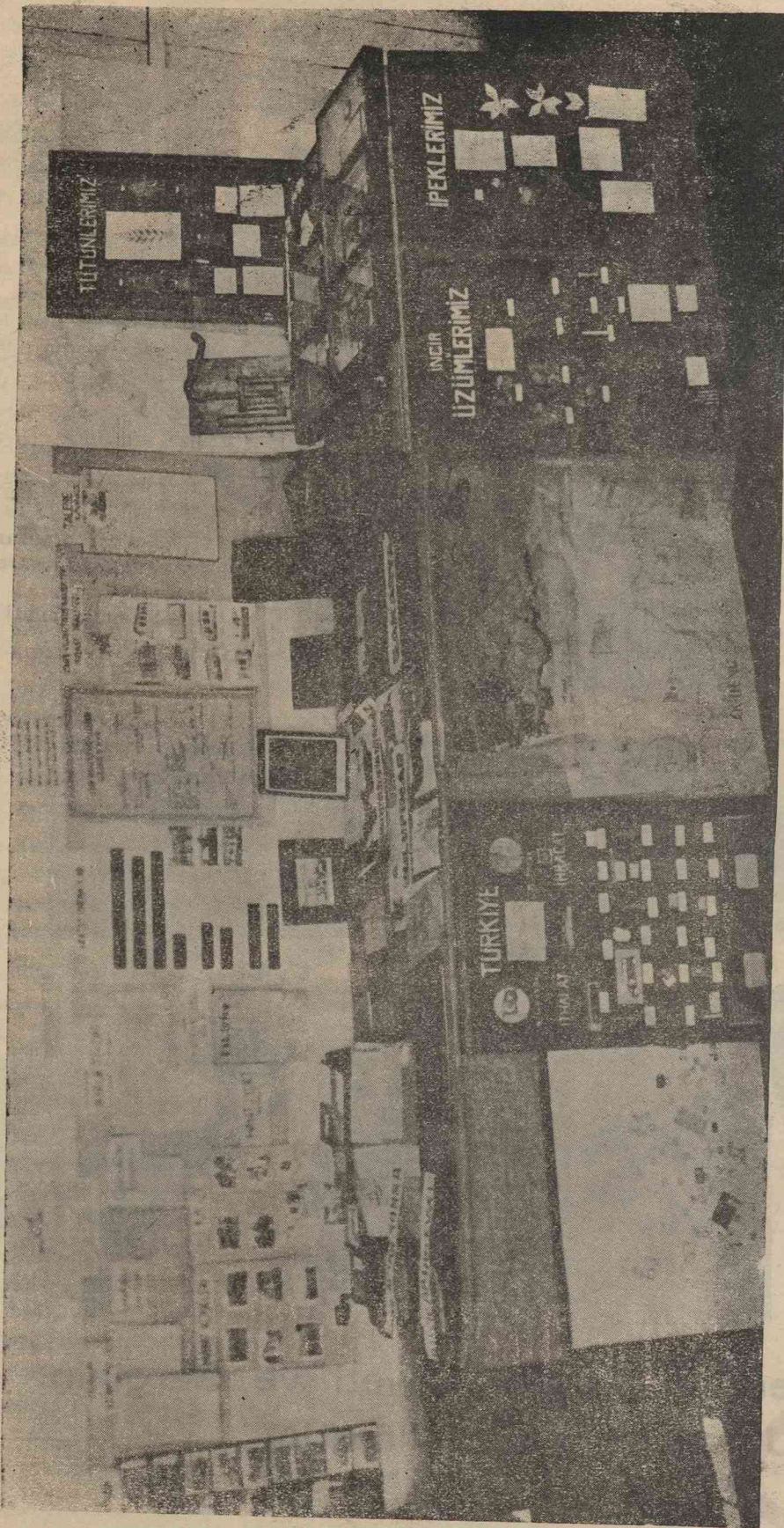

- 1 — Sergi vagonları
- 2 — Sergi Heyeti
- 3 — Mektep vagonu
- 4 — Kayseri muallimleri
- 5 — Tokat muallimleri

- 6 — Sivas'tan bir manzara
- 7 — Zile muallimleri arasında
- 8 — Kayseri
- 9 — Samsun muallimleri arasında
- 10 — Kayseri

Seyyar Terbiye Sergisi Heyeti ve Serginin Uğradığı Bazı Vilâyetler.

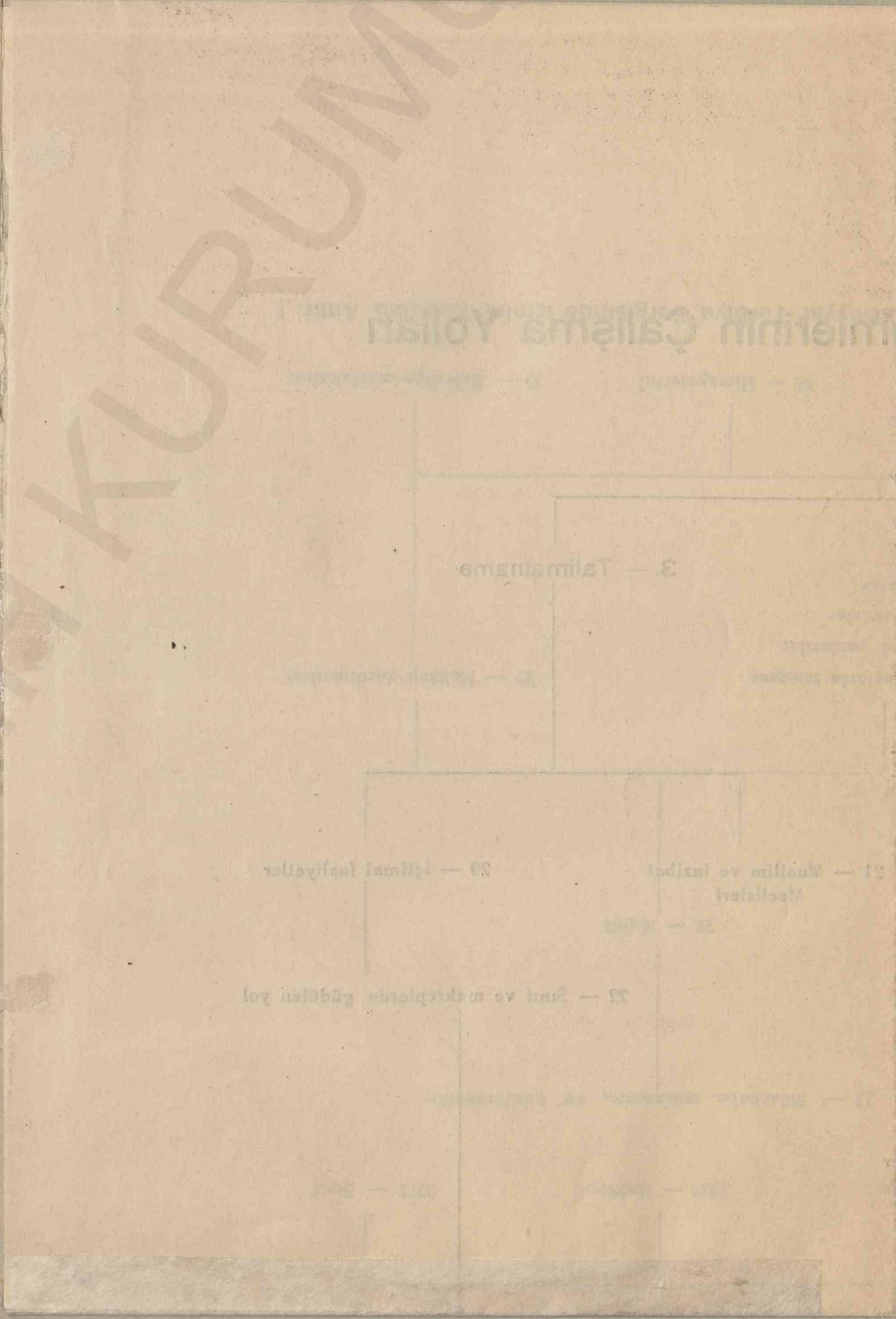

Sergide İzmir Köşesi..

Seyyar Terbiye Sergisi Kılavuzundan

- 3 üncü kısım: [Mecburi tahsil mes'esi, İlkmektebe devam eden çocukların Terbiyesi]
10 — İlkmektep müfredat programı nasıl tatbik edilmektedir? [İzmir mekteplerinden gelen eşya ile]
11 — İlkmektep binaları: [İzmir vilayeti tarafından yaptırılan binaların fotoğrafları].

Abone Şeraiti

24 Sayı itibarile bir yıllığı 300, Altı aylığı 160 Kuruştur. Muallim Hanım ve Beylere tedîye hususunda kolaylık gösterilir.

Abonelerimizden bir rica:

Mecmuamıza abone bedelinden borcu olan okuyucularımızın muhabereye hacet brakmaksızın abone bedellerini «İzmirde Fikirler İdarehanesi» namına göndermeleri.

Adreslerini değiştiren abonelerimizin de yeni adreslerini muntazaman mecmuamıza bildirmelerini rica ederiz.

(FİKİRLER) Neşriyatından olan şu kıtaplar idarehanemizden tedarik edilebilir.

1,2,3	Ailede terbiye	50 Kuruştur.
4	İlk mekteplerde ruhi tetkikler	50 «
5	Bergama akropolu	10 «
6	İlk tedrisat müfettişleri 1931senesi kongre zabıtları	50 «
7	Decroly'nin terbiyevi oyunları	25 «
8	Alfabede cümle usulü	10 «
9	Decroly mektebinin ilk devresinde hesap ve ölçüler	15 «
10	Decroly usulünde dersleri toplulaştırma tabedilmektedir. Yakında çıkacaktır.	

FAYDALI ESERLER

Felsefi meslekler vokabüleri:

Felsefe muallimlerinden Namdar Rahmi Bey tarafından yazılmıştır. Hararetle tavsiye ederiz. Fıatı 100 Kuruştur.

Ahlat kitabeleri:

Erzurum Erkek muallim mektebi tarih ve coğrafya muallimi A. Şerif Bey bu namla kıymetli bir eser neşretmiştir. İstanbulda Ankara caddesinde Zaman kütüphanesinde satılan bu eseri okumalarını alâkadar karilerimize tavsiye ederiz.

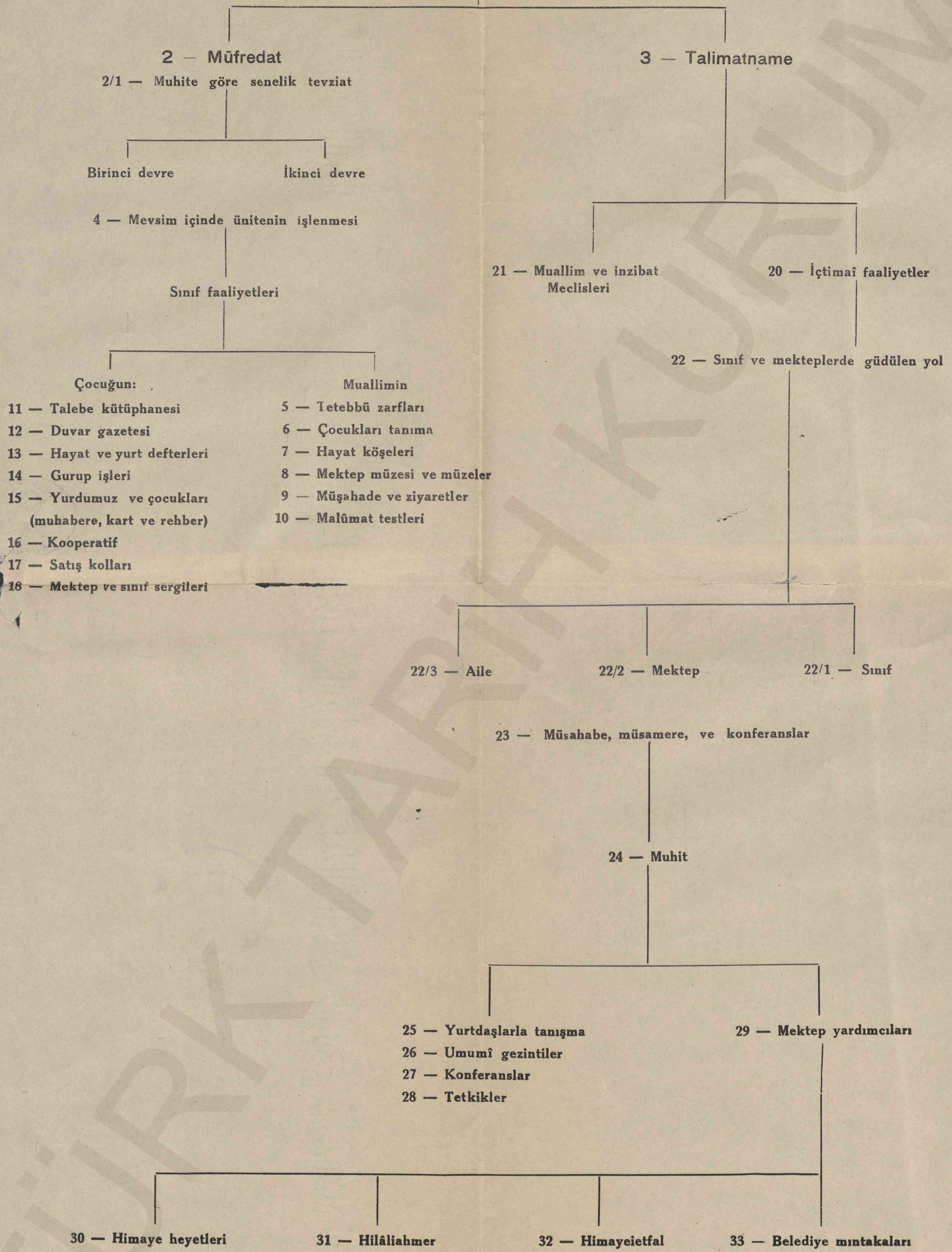
Mektep şiirleri:

Nahit Nafiz Beyin bu isimde güzel bir şiir kitabı çıkmıştır. Fıatı 25 Kuruştur. Okuyucularımıza tavsiye ederiz. İdarehanemizden temin edilebilir

Köpüklü Deniz:

Değerli şairlerimizden Kadir Can Beyin bu isimli bir şiir mecmuası çıkmıştır. Okuyucularımıza hararetle tavsiye ederiz.

1 - İzmir İlköğretim Muallimlerinin Çalışma Yolları

[«Seyyar Terbiye Sergisinde İzmir» Yazısına Aittir.]

Kurum Adı: TÜRK TARİH KURUMU
Sicil No: 255.7/24/804218
DERGİLER FİKİRLER 98 (1933) Markası: MARKASIZ Bulunduğu
Yer: SÜRELİ YAYIN 98 (1933) Konusu: TÜRKÇE

